

Burgers VOOR BLAUW

Vrijwilligers bij de Politie Toen en Nu

Rode draad door het blauw

De politie is er voor de burger, dat spreekt vanzelf. Dat omgekeerd de burger er ook is voor de politie, ligt minder voor de hand. Toch hebben burgers zich al eeuwenlang ingezet om te assisteren bij de ordehandhaving, zelfs voordat de politie als instituut bestond. Van moergesellen en schutters vanaf de middeleeuwen, klapwachters in de zeventiende eeuw, reserve- en vrijwillige politie in de twintigste eeuw tot en met de vrijwillige ambtenaren van politie en volontairs zoals we die nu kennen. Burgerparticipatie is van alle tijden.

Burgers voor blauw schetst de geschiedenis van burgervrijwilligers bij de politie, met Rotterdam en omgeving als middelpunt. Uit deze geschiedenis komt duidelijk naar voren dat vrijwilligers altijd een belang-

rijke rol hebben gespeeld bij de politie: als helpende hand en steeds meer als brug tussen burger en blauw.

De tijdlijn van de geschiedenis wordt onderbroken door interviews met acht politie-vrijwilligers, die vertellen over hun motivatie en plezier in het werk, en hun frisse kijk van buiten geven op de politieorganisatie. Ook politiechef Frank Paauw van de Eenheid Rotterdam laat zich uit over het belang van 'zijn vrijwilligers'.

Ik wens je veel leesplezier!

Tom van Asperen

*Projectleider Team Vrijwilligers en Volontairs
Eenheid Rotterdam, juli 2013*

1 januari 2013

Regio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid samengevoegd tot Eenheid Rotterdam | Bureau Politievrijwilligers omgedoopt in Team Vrijwilligers en Volontairs

**POLITIE
VRIJWILLIGER**

Helpende hand

Volontairs verrichten binnen het politiekorps heel uiteenlopende taken. Ook de 'levende have' kan rekenen op goede verzorging.

DE VRIJWILLIGER IN BEELD

5

- 6** Van moergesel tot agent 4^e Klasse
- 14** Politievrijwilligers naar Engels voorbeeld
- 20** Marijke van der Kamp-Weergang, volontair
- 22** Jan-Wouter Vlot, surveillant
- 24** Reservepolitie of burgerwacht
- 27** Blauw op zwart
- 28** Bianca van Arendonk-van Doorne, volontair
- 30** Oguz Yilmaz, surveillant
- 32** Geboorte van de reservist
- 38** Doorontwikkeling reservepolitie
- 44** Jacquélien van der Kloos, aspirant
- 46** Frank Paauw, politiechef
- 48** Marc Sanders, surveillant
- 50** Van reservepolitie naar vrijwillige politie
- 56** Kristy Au, volontair
- 58** Arjen Vonk, surveillant
- 60** Aanzet tot vrijwilligersmanagement
- 69** Meer weten over de politievrijwilliger
- 71** Colofon

De schutterij bestond uit burgers die op vrijwillige basis hielpen bij de bescherming van een stad of dorp. Schutterijen waren gegroepeerd rond het wapen dat ze gebruikten. Aanvankelijk was dat de hand- of voetboog en later het geweer.

BURGERINZET BIJ ORDEHANDHAVING

Van moergesel tot agent 4^e klasse

Vanaf de middeleeuwen tot aan de Franse tijd verschilden rechtssystemen en de wijze van ordehandhaving tussen stad en platteland en tussen steden onderling. Van een reguliere politie zoals wij die kennen, was nog geen sprake. Wel waren er verschillende groepen burgers die hielpen bij ordehandhaving. Zo deden stadsbesturen, waaronder dat van Rotterdam, vanaf de veertiende eeuw een beroep op vrijwillige veenarbeiders of moergesellen, schutters en later burgerwachten en klapwakers. In 1810 zorgde Napoleon voor meer structuur in de rechtshandhaving: de politie werd gecentraliseerd. In de tweede helft van de negentiende eeuw werden oude structuren afgeschaft ten gunste van verdere modernisering; de vrijwilliger werd agent 4e klasse.

Moergesellen en schutters

In 1340 kreeg Rotterdam, tot dan toe nog een vissersdorpje, stadsrechten. Daarmee was de aanzet gegeven voor de groei tot een stad. Net zoals in andere middeleeuwse steden en dorpen stelde de ordehandhaving in Rotterdam in die tijd nog niet veel voor. Vanwege het kleine aantal inwoners, slechts een paar duizend, speelde sociale controle een belangrijke rol, maar echt politietoezicht was er nog niet.

Moergesel

Het woord 'moergesel' is mogelijk afgeleid van 'moerkint'. De moerkinderen zorgden al in de dertiende eeuw in Vlaamse steden voor handhaving van de openbare orde. Hun naam dankten zij aan hun werkzaamheden, die onder andere bestonden uit het vegeven van de straat en het rapen van mest. 'Moer' betekent hier 'modder'.

Sint Jorisdoelen

Rotterdamse schutters oefenden onder andere aan de Sint Jorisdoelen aan het Haagseveer, de plaats waar tegenwoordig het hoofdbureau van politie is gevestigd.

Bekend is dat in de vijftiende eeuw een beroep werd gedaan op burgers om te helpen bij het handhaven van de orde. In 1429 zag het Rotterdamse stadsbestuur zich genoodzaakt in te grijpen na het ontstaan van sociale onlusten, als gevolg van economische achteruitgang na een oorlog in Holland. In die tijd waren er regelmatig rellen in de stad, maar bijzonder aan dit specifieke geval was de inzet van de zogenoemde moergesellen. Dit was een soort hulppolitie, waarschijnlijk bestaande uit veenarbeiders.

Een andere groep burgervrijwilligers die in de middeleeuwen ontstond, waren de schuttersgilden. Schutters hielden zich bezig met het handhaven van de openbare orde en vochten mee in oorlogen. In Rotterdam waren de schutters actief vanaf de veertiende eeuw. Aanvankelijk waren zij bewapend met pijl en boog en vanaf de zestiende eeuw ook met door henzelf aangeschafte vuurwapens.

Vanaf het eind van de vijftiende eeuw gingen de schutters zich hoofdzakelijk bezighouden met het ondersteunen bij handhaving van de orde; hun militaire werkzaamheden verdwenen tijdelijk naar de achtergrond.

Burgerwacht

In de zeventiende eeuw ontstond in dorpen en steden een soort burgerwacht, die werd ingezet bij het oplossen van misdrijven. De schout en zijn weinige 'rakkers' (de voorlopers van de huidige politieagenten), die tot en met de achttiende eeuw verantwoordelijk waren voor het politietoezicht, bleken niet altijd in staat om dieven en inbrekers in de kraag te vatten. Daarom deden zij soms een beroep op burgers. In geval van nood luidde men de torenklok, waarop belangstellenden zich naar een vastgestelde verzamelplaats (het centrale plein) begaven. Daar maakte de omroeper of stadsbode melding van een gepleegd misdrijf en vroeg hen op vrijwillige basis te helpen bij het opsporen. Werd de dader gepakt, dan konden zij een beloning tegemoet zien.

1572

Rotterdam geplunderd door Spaanse troepen

17^e eeuw

De schout en zijn 'rakkers' kregen ondersteuning van burgerwachten

Hoofdofficiers
van de
burgerwacht
voor het oude
stadhuis in
Rotterdam,
1667

9

**De omroeper maakte melding van
een misdrijf en vroeg vrijwilligers
om hulp bij het opsporen**

Eind 17e eeuw

telde Rotterdam circa
50.000 inwoners

Naast zijn preventieve taak sloeg de klapwaker of klapperman zijn klap of ratel ieder uur driemaal rond en gaf daarbij luidkeels aan hoe laat het was

Klapwakers

Een tweede groep burgers die in de zeventiende eeuw in Rotterdam hielp bij de ordehandhaving waren de klapwakers. Zij werden zo genoemd omdat ze – naast hun dagelijkse werkzaamheden – tijdens hun nachtelijke surveillances regelmatig met een klap of ratel sloegen om hun aanwezigheid kenbaar te maken en zodoende inbrekers af te schrikken. Iedereen die tussen de 25 en 45 jaar oud was, en minstens drie jaar in Rotterdam woonde, kon zich aanmelden voor de klapwacht, zoals valt te lezen in het boek *Korps zonder kapsones* van Nelleke Manneke, die zich baseert op de ordonnantie op de klapwacht.

De klapwakers hadden een belangrijke preventieve taak: zij moesten opletten of niemand per ongeluk ramen of deuren had laten openstaan, waardoor inbrekers vrij spel zouden hebben. Verder moesten zij waken voor brand, diefstal, inbraak of geweldpleging, de bevolking waarschuwen bij dreigende overstroming en controleren of de straatverlichting wel brandde. Om die werkzaamheden te vervullen werd van klapwakers enkel gevraagd dat ze behoorlijk konden lezen, zoals blijkt uit de 18^e-eeuwse ordonnantiën op de klapwacht. Alleen de twee commissarissen die in Rotterdam waren aangesteld over de ruim dertig klapwakers die de stad telde, moesten naast lezen ook kunnen schrijven. Opmerkelijk is dat in die tijd de inkomsten van de meeste bekeuringen ten goede kwamen aan de klapwakers zelf, zodat het in hun voordeel was zoveel mogelijk bekeuringen uit te schrijven. Aan deze situatie kwam pas een einde in 1833, toen het stadsbestuur bepaalde dat boetes geheel in de stedelijke kas moesten worden gestort.

17^e eeuw

Klapwakers surveilleerden 's nachts preventief en sloegen alarm met hun klap of ratel

1795

Bataafse Republiek uitgeroepen | Vanaf 1810 was Nederland onderdeel van het Franse Keizerrijk

25-27 oktober 1811

Keizer Napoleon schenkt Rotterdam een nieuw stadswapen en logeert in het Schielandshuis

Napoleon centraliseert

In 1810 werd Nederland onderdeel van het rijk van de Franse keizer Napoleon. Hoewel de Fransen slechts tot 1813 in ons land bleven, drukten zij in die korte tijd een groot stempel op de landelijke overheid. De bezetter centraliseerde deze en concentreerde de macht in Den Haag. Ook de politie werd gecentraliseerd: voorheen verschilde de manier van rechtshandhaving per gemeente, maar met de komst van Napoleon werd de politie op landelijk niveau uniform georganiseerd. Voor het eerst had Nederland een 'nationale politie'.

Ook na het vertrek van de Fransen hield men vast aan de gecentraliseerde politieorganisatie, hoewel de politie wel weer gedeeltelijk op gemeentelijk niveau zou worden georganiseerd. Zo kwam de Rotterdamse politie in 1823 onder leiding te staan van een directeur en een aantal commissarissen. Landelijk werd in 1827 de Schutterijwet van kracht. Vanaf dat moment was de schutterij een militaire organisatie, waarvoor alle mannen tussen 25 en 34 jaar zich moesten aanmelden. Loting bepaalde wie daadwerkelijk in dienst werd opgeroepen.

De bijen van Napoleon

Toen keizer Napoleon Bonaparte van 25 tot 27 oktober 1811 een bezoek bracht aan Rotterdam om de bevolking gunstig te stemmen, schonk hij de stad een nieuw stadswapen met daarop drie bijen. De bijen stonden symbool voor de Bonapartes. Ook zorgde hij dat de stad voortaan één burgemeester had, want tot dan toe waren er meerdere burgemeesters. Tijdens zijn bezoek logeerde Napoleon met zijn vrouw Marie Louise in het Schielandshuis. Dit markante gebouw aan de Korte Hoogstraat (hier met de Franse vlag in top) werd in 1665 gebouwd in opdracht van het Hoogheemraadschap Schieland.

Met de komst van Napoleon werd de politie op landelijk niveau uniform georganiseerd

1813

Einde Franse overheersing | Koning Willem I keert terug naar Nederland

1813 - 1815

Ontstaan van het Koninkrijk der Nederlanden

1827

Invoering Schutterijwet waardoor men in tijd van nood over extra manschappen kon beschikken

‘Wat geeft dat geroep en geschreeuw in den nacht, als alles rust?’

Gemeentewet

Halverwege de negentiende eeuw onderging de politie in Rotterdam een verdere modernisering. Allereerst werd in 1846 de gemeentelijke klapwacht ontbonden. Reden was dat het instituut, mede door zijn beperkte bevoegdheden, niet bij machte was de veiligheid in de stad te waarborgen. De klapwacht was ingehaald door de tijd, zoals bijvoorbeeld blijkt uit een uitspraak van een verslaggever in 1850 over de Schiedamse klapwacht, die nog wel actief was: ‘Waarom vangt men niet aan de klapwacht anders in te rigten? Wat geeft dat geroep en geschreeuw in den nacht, als alles rust? En wat baat het of men op een bepaald uur van den nacht rondloopt?’ De taken van de Rotterdamse klapwacht werden overgedragen aan 198 agenten 3e klasse. Ook deze hoefden niet te kunnen lezen of schrijven, en werden alleen ingezet om ‘s nachts in de stad te patrouilleren, tegen een vergoeding per gewerkt dienstuur.

In 1851 zorgde de nieuwe Gemeentewet landelijk voor een reorganisatie van de politie. Door die wet kreeg elke gemeente een burgemeester en een gemeenteraad. Bovendien kregen de grotere gemeenten een eigen gemeentepolitie, onder leiding van een hoofdcommissaris van politie. De eerste hoofdcommissaris van Rotterdam was A.F. Jacobus, die wegens ziekte al snel werd opgevolgd door A.J.C. Janssens.

Agent 4^e klasse

Op 24 december 1866 besloot de Rotterdamse gemeenteraad de politie te reorganiseren. Het reorganisatieplan, opgesteld onder leiding van de nieuwe hoofdcommissaris C. Cardinaal, moest leiden tot een moderner en efficiënter politieapparaat. Een van de wijzigingen was het aanstellen van agenten 4^e klasse naast de reeds bestaande agenten 1^e klasse (majors), 2^e klasse (brigadiers) en 3^e klasse. Bij ziekte of verhindering van agenten van een hogere klasse konden de agenten 4^e klasse dienst doen of bijzondere hulp verlenen. Zij vormden daarmee een soort reservepolitie die net als de huidige politievrijwilligers alleen een vergoeding kregen voor gewerkte diensturen.

1846

Rotterdamse klapwacht ontbonden

1848

Grondwetsherziening legt basis voor parlementaire democratie

1851

Gemeentepolitie Rotterdam

De negentiende-eeuwse modernisering van leger en politie, die bij de schutterij achterwege bleef, maakte de schuttersgilden geleidelijk overbodig. In 1907 werd de schutterij in Rotterdam definitief ontbonden. Vrijwillige ordehandhaving was voortaan een politietaak.

19°-eeuwse sergeant-tamboer van de Rotterdamse schutterij

De vrijwillige agent 4^e klasse kreeg vanaf 1866 een vergoeding voor gewerkte diensturen

1866

Reorganisatie Rotterdamse politie en invoering agent 4^e klasse

1866

Afbeelding van het in 1822 gebouwde Paleis van Justitie aan het Haagseveer waarin vanaf 1903 het hoofdbureau van politie was gevestigd

1907

Schutterij ontbonden

De Engelse situatie gold in Nederland als voorbeeld voor de oprichting van een vrijwillige hulppolitie in 1914. Ook in de jaren dertig van de twintigste eeuw en na de Tweede Wereldoorlog werd de vrijwillige politie naar Engels voorbeeld vormgegeven.

ROTTERDAMSE HOOFDCOMMISSARIS NEEMT INITIATIEF

Politievrijwilligers naar Engels voorbeeld

Herkenbaarheid vrijwillige politie

De Rotterdamse politievrijwilligers droegen tijdens de Eerste Wereldoorlog geen uniform, maar wel herkenningstekens. Zo droegen zij om de hoed een groen-wit-groene band met daarop de tekst 'vrijwillige politie', en om de linkerbovenarm droegen ze een brassard (armband) met de letters 'V.P.' (vrijwillige politie). Een hoedband alleen werd niet afdoende geacht, want een hoed kon kwijtraken of worden afgeslagen – vandaar de armband. De politievrijwilligers waren ook bewapend: de gemeente verstrekte aan iedereen een gummi-stok. Ook stelde de politie enkele revolvers ter beschikking, in de eerste plaats voor sectiechefs. Hierbij werd wel verzocht 'zoo mogelijk zelf te voorzien in zijne bewapening met revolver.'

In 1914 brak in Europa de Eerste Wereldoorlog uit, die tot en met 1918 zou duren. Hoewel Nederland neutraal bleef, werden uit voorzorg bijna een half miljoen dienstplichtigen opgeroepen. Dit leidde tot een tekort aan werkkrachten, onder andere bij de politie. De ontstane tekorten werden in Rotterdam opgevangen door de oprichting van een korps vrijwillige politie in 1914. Het idee van een dergelijk vrijwilligerskorps kwam uit Londen en werd op initiatief van de Rotterdamse hoofdcommissaris Sirks ingevoerd. Dit korps bleef echter niet gevrijwaard van kritiek en werd in 1919 alweer afgeschaft.

Hulppolitie

De jaren voor de Eerste Wereldoorlog werden in Engeland gekenmerkt door roerige tijden, wat zich onder andere uitte in stakingen. Daarom maakte de Britse regering in september 1911 bekend dat zij een hulppolitie zou oprichten, die onder bijzondere omstandigheden de reguliere politie kon bijstaan. Rotterdam volgde drie jaar later het Engelse voorbeeld door een korps vrijwillige politie op te richten. In oktober 1914 was dat korps zo'n 800 man sterk. Uit documenten over de oprichting van die vrijwillige politie blijkt dat zij diende 'tot handhaving van orde en rust in de gemeente, indien door bijzondere gebeurtenissen de gemeentelijke politie haar taak niet kan volbrengen en ernstige ordeverstoring plaats heeft gehad of niet te voorkomen schijnt.'

1911

Oprichting Engelse
hulppolitie

28 juli 1914

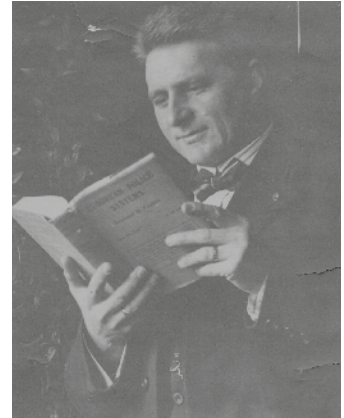
Eerste Wereldoorlog
breekt uit | Nederland
blijft neutraal

16 **Karabijnbrigade**

Naast de reguliere vrijwilligers was er een karabijnbrigade, bestaande uit 84 man, aan wie de gemeente een karabijn of geweer verstrekte en die kon worden ingezet in geval van oproer. Deze vrijwillige oproerpolitie was zeker geen overbodige luxe. Bij een vergadering in augustus 1914 met de Rotterdamse schietverenigingen, ter voorbereiding van de vorming van de vrijwillige karabijnbrigade, gaf hoofdcommissaris Sirks, initiatiefnemer van de vrijwillige politie, de noodzaak ervan aan. Hij stelde dat de 1100 man die destijds in actieve politiedienst waren in Rotterdam weliswaar voldoende werden geacht onder normale omstandigheden, maar niet in moeilijke tijden, omdat Rotterdam geen garnizoen had.

Een voorval dat de noodzaak tot aanvulling van het reguliere personeel illustreert, vond plaats in juni 1916. Vanwege de oorlog in Europa en de daarmee gepaard gaande economische achteruitgang stegen de voedselprijzen, wat in die junimaand leidde tot betogingen, georganiseerd door de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de Rotterdamse Bestuurdersbond. Tijdens die acties, waarbij vele winkelruiten sneuvelden, moest de politie – bijgestaan door de vrijwilligers – vier dagen lang optreden.

Hoofdcommissaris Sirks

Adriaan Hendrik Sirks (1879-1941) werd geboren in Rotterdam.

Na een carrière als marineofficier kwam hij in 1904 bij de politie in Hellevoetsluis. Vanaf 1907 werkte hij als adjunct-havenmeester in Rotterdam, waar hij in 1914 Th.M. Roest van Limburg opvolgde als hoofdcommissaris van de Rotterdamse politie. In 1923 was Sirks in Wenen aanwezig bij de oprichtingsvergadering van de latere Interpol.

Naast de reguliere vrijwilligers kon bij oproer een met geweer bewapende vrijwillige politie worden ingezet

Augustus 1914

Oprichting korps
Nederlandse
vrijwillige politie

Sectieposten van de Rotterdamse vrijwillige politie in 1914

1 Politiepost Oudedijk	15 Firma R.S. Stokvis & Zn., Ruigeplaatweg
2 Politiepost Duivenvoordestraat	16 Maritiem Museum, Veerkade
3 Stadhuis	17 Gymnastieklokaal, Boezemdwarstraat
4 Spaarbank Botersloot (Scherpschutters)	18 Station D.P.
5 Marinierskazerne (Scherpschutters)	19 Gymnastiekschool, Willem Barentszstraat
6 Gebouw der Staatscommissie voor Landverhuizers, Boompjes	20 Vuilverbranding
7 Gebouw van het "Dagblad", Wolfshoek	21 Van der Lugt, 2e Rosestraat 2
8 Grote Schouwburg, Aert van Nesstraat	22 Thomsen, Joubertstraat
9 Fabriek Stevens, Oostzeedijk	23 Gemeentearchief, Mathenesserlaan
10 Gymnastieklokaal, Jonker Fransstraat	24 Autogarage Smit, Noordsingel
11 Politiepost Schieweg	25 Gymnastiekschool, Hoflaan
12 Politiepost Schiedamseweg	26 Droogdok Maatschappij, Tuindorp Heijplaat
13 Voormalig Armhuis, Schiedamsedijk (Scherpschutters)	27 Droogdok Maatschappij, terrein A.P.C. Koushaven
14 Gymnastieklokaal, Van Speykstraat	28 Arnold I v.d. Bergh Ltd., Feijenoord

Bron: Gemeentearchief Rotterdam

Voor een agent in uniform gingen daders op de loop; een vrijwilliger met enkel een penning kon hen onopgemerkt in de gaten houden

Vrijwilligers kregen een draagpenning om hun identiteit kenbaar te maken

Brandbrief

Helaas functioneerde het vrijwillige politiekorps in Rotterdam verre van optimaal. In juli 1918 stuurde een sectiechef daarover een brandbrief naar het *Rotterdamsch Nieuwsblad*. Omdat de vrijwillige politie alleen in geval van nood werd opgeroepen, pleitte deze sectiechef ervoor om regelmatig oefeningen te houden zodat de vrijwilligers goed beslagen ten ijs zouden komen als zij werden ingezet. Hij stelde regelmatige avond-bijeenkomsten voor, 'opdat zij onder de bekwame leiding van inspecteur M. in kennis worden gesteld met de politiewetten, verordeningen, opmaken van proces-verbaal en wat dies meer zij'.

Ook stelde deze sectiechef voor om de vrijwilligers een draagpenning te geven zodat ze zowel aan verdachten als aan beroepsagenten hun identiteit kenbaar konden maken. Het gebeurde volgens hem namelijk nogal eens dat vrijwillige agenten op straat zaken zagen die het daglicht niet konden verdragen, zoals 'het schenden onzer plantsoenen, het plegen van misdrijf door bedelaars met of zonder zingende kleine kinderen, het aanranden van meisjes enz.' Bij het zien van een politieagent in uniform gingen daders meteen op de loop, maar een vrijwilliger met enkel een penning zou hen onopgemerkt in de gaten kunnen houden en zo nodig de hulp van een beroepscollega kunnen invoeren om tot aanhouding over te gaan. Hoe het met de voorstellen van deze sectiechef is afgelopen, is helaas onbekend. Op 29 januari 1919 werd de vrijwillige politie afgeschaft en nam de Burgerwacht, een ordehandhavend instituut dat als opvolger van de schutterij een militair karakter had en niet met de politie was verbonden, haar plaats in. Het fenomeen vrijwillige politie was nog volop in ontwikkeling.

11 november 1918

Einde Eerste Wereldoorlog | Troelstra roept in Rotterdam de revolutie uit | Uit angst voor oproer bewaken militairen het stadhuis(dak)

29 januari 1919

Vrijwillige politie afgeschaft

Begin jaren 30 van de twintigste eeuw werden het oude hoofdbureau van politie en de Sint Jorisdoelen afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw van stadsarchitect Van der Steur. Gelijk de naam van het gedempte water aan de noordzijde van het stadhuis draagt het nieuwe politiekantoor – tot op heden – de bijnaam ‘Doelwater’

Vrijwillige politie diende tot handhaving van orde en rust indien de gemeentelijke politie door omstandigheden haar taak niet kan volbrengen

1936

Het nieuwe hoofdbureau van politie aan het Haagseveer moest vooral waardigheid uitstralen

Marijke van der Kamp-Weergang (58) 'Meisjesdroom'

20

Volontair in het team Buurtonderzoeken van bureau Duivenvoordestraat | Nachtdienst bij het cellencomplex van bureau Marconiplein

Woont in Zoetermeer | Getrouwd, 5 volwassen kinderen, 2 kleinkinderen | Werkt als projectmanager bij IBM en reist daarvoor regelmatig naar China

Creëer een win-winsituatie

Marijke ziet graag dat er meer aandacht komt voor de kwaliteiten van vrijwilligers en hun mogelijkheden om taken uit te voeren. 'Creëer een win-win-situatie: formuleer als politie aan welke vaardigheden en ervaring behoefte is en zoek daar de beste persoon bij. Ook al is de inzet van een vrijwilliger vaak beperkt tot één dag of twee dagdelen per week, het moet voor beide partijen een goede match zijn: zinvol en bevredigend.'

Buurtonderzoek na *high impact crimes*, dat is waar Marijke zich als vrijwilliger voor inzet. Om het relatief hoge aantal woning-inbraken in de wijk Middelland terug te dringen, zet politiebureau Duivenvoordestraat in op een intensievere aanpak in combinatie met burgerparticipatie. Het project, dat voorjaar 2013 is opgezet, sprak Marijke meteen aan. Samen met andere vrijwilligers vormt ze een min of meer vaste groep die zo veel mogelijk zelfstandig taken uitvoert. 'Na een incident gaan wij met een vragenlijst langs de huizen. Ons buurtonderzoek vormt het voorwerk voor de agenten die daarna gericht kunnen opsporen. Verder geven wij bewoners en mensen op straat flyers over inbraakpreventie. Je moet gewoon het gesprek aangaan, en vanuit de meeste mensen reageren positief. Het is zinnig en leuk werk.'

Marijke is een gedreven vrijwilliger. Vanaf haar 16e wilde ze bij de politie, maar haar vader, hoofd van het bureau gevangeniswezen, vond de politie geen werkplek voor vrouwen. 'Om mij af te schrikken nam hij me mee op gevangenisbezoek, maar dat maakte mij juist nieuwsgieriger.' Jaren later, toen haar vijf kinderen groter waren en ze inmiddels fulltime werkte als projectmanager bij IBM, las ze over de mogelijkheid om vrijwillig politieambtenaar te worden en meldde zich aan. 'Ik was zeker door de voorselectie gekomen als ik tijdens de conditietest mijn enkel niet had verstuikt. Mijn oude droom in duigen.'

Juni 2011 koos ze voor een doorstart als vrijwilliger en behoorde tot de eerste vrijwilligers bij de afdeling Intake, Service en Ondersteuning. Op bureau Noord zorgde ze voor koffie en hielp beroepscollega's achter de receptie. 'Er werd toen nauwelijks gekeken naar eigen kwaliteiten. Mijn werk stelde weinig voor en was niet interessant. Gelukkig had ik leuke collega's, wat maakte dat ik dit werk ruim een jaar toch met plezier heb gedaan.' Naast het huidige project in Middelland draait Marijke sinds begin 2012 maandelijks een nachtdienst op het cellencomplex van bureau Marconiplein. Ze zorgt voor verdachten en ondersteunt agenten bij hun administratieve werk. Waar ze de tijd vandaan haalt? 'Och, mijn werk bij IBM kan ik gelukkig zelf indelen en "bij de politie" is nu eenmaal mijn meisjesdroom.' <<

'Het werk moet voor beide partijen een goede match zijn'

Dienstkleding

'Het zou mooi zijn als er nationaal duidelijkheid komt over de dienstkleding die volontairs op straat en in publieksruimten mogen dragen. Nu verschilt dat per regio en soms zelfs per bureau. Dienstkleding moet voor burgers herkenbaar en eenduidig zijn. Het kan vast niet, maar in plaats van "politievrijwilliger" op ons jack zou ik liever zien dat er "politiemedewerker" op staat. Dat roept bij burgers minder vragen op, terwijl het erom gaat dat je op dat moment namens de politie optreedt, ook al is je inzet beperkt tot een bepaalde taak. Daarbij ben je gescreend.'

Feedback

In 2009 nodigde Jan-Wouter op eigen initiatief een hoofdinspecteur van politie in Zuid-Holland-Zuid uit om twee dagen in zijn verhuisbedrijf mee te lopen en vice versa. 'Daarna gaven we elkaar 360 graden feedback. Heel waardevol. Zo meet ik in mijn bedrijf continu de klanttevredenheid. Doe ik dat niet, dan verlies ik van de concurrent. Als de politie er voor de burger wil zijn, moet ze dat ook doen. Zorg dat je weet wat de burger wil en handel daarnaar. Profit of non-profit, in beide gevallen ben je dienstverlener.'

MONDIAL MOVERS
R. VLOT & ZN

0184 - 61 61 66 Sliedrecht
010 - 450 14 84 Capelle a/d IJssel
0183 - 62 52 60 Gorinchem

www.mondial-movers.nl het landelijk netwerk van Erkende Verhuisbedrijven

MONDIAL MOVERS
R. VLOT & ZN

0184 - 61 61 66 Sliedrecht
010 - 450 14 84 Capelle a/d IJssel
0183 - 62 52 60 Gorinchem

www.mondial-movers.nl het landelijk netwerk van Erkende Verhuisbedrijven

MONDIAL MOVERS
R. VLOT & ZN

0184 - 61 61 66 Sliedrecht
010 - 450 14 84 Capelle a/d IJssel
0183 - 62 52 60 Gorinchem

www.mondial-movers.nl het landelijk netwerk van Erkende Verhuisbedrijven

MONDIAL MOVERS
R. VLOT & ZN

0184 - 61 61 66 Sliedrecht
010 - 450 14 84 Capelle a/d IJssel
0183 - 62 52 60 Gorinchem

www.mondial-movers.nl het landelijk netwerk van Erkende Verhuisbedrijven

Jan-Wouter Vlot (34)

'Politiewerk biedt ontspanning'

Surveillant in Alblasterwaard-
Vijfheerenlanden in district 2

23

Woont in Hardinxveld-Giessendam | Getrouwd, kinderen van 1, 3 en 5 jaar |
Directeur van familiebedrijf Mondial R. Vlot & Zn Verhuizingen in Sliedrecht

Modelvrijwilliger

Zonder zichzelf op de borst te slaan, staat Jan-Wouter in zijn regio bekend als 'modelvrijwilliger'. Niet alleen omdat hij het vrijwilligerswerk met passie promoot, maar ook omdat hij zich al jaren inzet voor de verbetering van de randvoorwaarden in de regionale Klankbordgroep politie-vrijwilligers Zuid-Holland-Zuid. 'In aanloop op de samenvoeging met Rotterdam-Rijnmond is hier veel gebeurd. De vervolgopleiding staat. We moeten nu nog de flexpool opzetten en onze beroepscollega's overtuigen dat ze hier een beroep op kunnen doen.'

Directeur van een internationaal verhuisbedrijf was niet zijn jongensdroom; bij de politie wel. Nu is Jan-Wouter het allebei. Doordeweeks geeft hij als derde generatie van het in 1896 door zijn grootvader opgerichte bodebedrijf leiding aan ruim 60 medewerkers. In het weekend en in de avonduren werkt hij als surveillant. Al zeven jaar. 'Naast dat de politie mij altijd al trok, lever ik een nuttige bijdrage aan de maatschappij en leer een andere wereld kennen.' Ook ontspanning speelt een rol. De verantwoordelijkheid die hij als directeur op zijn schouders voelt, valt weg als hij in uniform op straat loopt. 'Dat laatste is ook verantwoordelijk werk, maar het voelt anders.'

Jan-Wouter volgde destijds de driejarige opleiding aan de Politieacademie die veel tijdsinspanning vergde. Het weerhield hem er niet van om maart 2012 aan de vervolgopleiding te beginnen. 'Die laatste opleiding voor wapendragend agent vind ik essentieel om te doen. Nu kan ik op zaterdagavond maar tot een uur of elf aan horecadiensten meedoen omdat het anders te risicovol wordt. Met een wapen ben ik breder inzetbaar.' Jan-Wouter is enthousiast over de opzet en inhoud van de vervolgopleiding. 'Veel beter dan de vorige, waar slechts drie van de dertien de eindstreep haalden. De lessen zijn professioneler, je krijgt goede steun van het bureau Trajectbegeleiding plus een eigen coach.'

Als directeur heeft Jan-Wouter de directe zorg over zijn personeel. Hij kijkt graag hoe anderen dat doen. Zo heeft hij een goede indruk van de persoonlijke zorg bij de politie. 'Misschien iets kleins, maar wat ik als leidinggevende van de politie heb geleerd is om mijn medewerkers voor hun verjaardag een kaartje te sturen. Kleine moeite, mooi gebaar.' Ook de saamhorigheid en collegialiteit vindt hij goed. Daartegenover staat dat de politie als non-profitorganisatie weinig urgentie kent: 'Wat nu niet is, komt morgen wel. Dat staat in schril contrast met wat ik gewend ben. Wil ik als verhuizer de concurrentie voor blijven, dan moet ik scherp blijven en klantgericht. Prestatie is meetbaar. De politie is een cultuur van rangen en standen. Ik durf kritisch te zijn, maar bij beroepscollega's zie ik vaak terughoudendheid.' <<

'Ik meet dagelijks onze klanttevredenheid'

Een lid van de vrijwillige politie in mobilisatietijd met om zijn arm de groen-wit-groene brassard of armband

COMMISSIES BERADEN ZICH

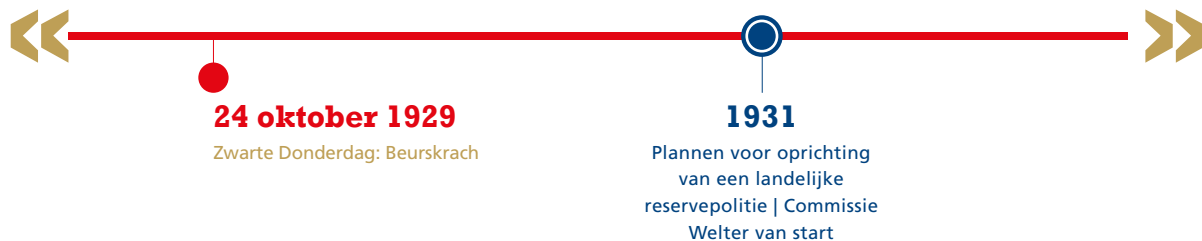
Reservepolitie of burgerwacht

De jaren tussen de twee wereldoorlogen stonden in het teken van nadenken over de inzet van burgers bij het assisteren van de politie. Begin jaren dertig van de twintigste eeuw was voor het eerst sprake van een mogelijke oprichting van een landelijke reservepolitie. Opnieuw diende Engeland hierbij als voorbeeld. Centrale vraag was uit wie zo'n vrijwillig politiekorps zou moeten bestaan: (oud)politieambtenaren, gemeenteambtenaren of 'gewone burgers'. Uiteindelijk gingen alle plannen niet door vanwege een tekort aan financiën en de toenemende oorlogsdreiging.

Rond 1931 was voor het eerst sprake van oprichting van een landelijke reservepolitie

Commissie Welter

In verband met de economische crisis na de beurskrach van 1929 had de regering in 1931 de commissie Welter ingesteld. Deze commissie moest adviseren over verlaging van de rijksuitgaven. In haar rapport pleitte de commissie voor de instelling van een reservepolitie naar Engels voorbeeld, bestaande uit oud-politieambtenaren en -beroepsmilitairen. Het jaar daarop gaf J.J.A.M. Beaumont, burgemeester van Gendringen, echter aan liever medewerkers van de dienst openbare werken als reservepolitie te gebruiken. Hoe de discussie verder verliep is niet bekend, maar er werden nog geen echte knopen doorgemaakt. In 1936 kwam Beaumont met een nieuw voorstel voor een reservepolitie. Hij zag deze als volgt voor zich: 'Een instituut, welke tot doel heeft het hoofd van de plaatselijke politie in bijzondere omstandigheden de beschikking te verzekeren van een aantal, niet in vaste politiedienst zijnde, doch voor die dienst geschikte en bevoegde personen.'

26 Deze hulppolitie zou volgens Beaumont evenwel niet uit vrijwilligers, maar uit de volgende groepen moeten bestaan: degenen die reeds een aanstelling tot onbezoldigd gemeenteveldwachter bezaten, zoals jachtopzieners en bewakers van landgoederen; oud-politiemannen en oud-beroepsmilitairen; personeel van de dienst der openbare werken, gemeentearbeiders en wegwerkers; leidinggeevenden bij een actieve burgerwacht; jongemannen in het bezit van een politiediploma, die nog niet bij de politie waren geplaatst.

Van alle voorstellen kwam echter niets terecht. De regering meende dat de verregaande voorstellen van de commissie Welter om de politie te hervormen, om twee redenen niet wenselijk waren: Door de economische crisis was er geen geld om de plannen te verwezenlijken en bovendien achtte men het in verband met de oplopende spanningen in Europa niet verstandig om het politieapparaat op dat moment grondig te reorganiseren.

Mobilisatie

Uiteindelijk leek het erop dat de regering eerder geneigd was om burgerwachten in te zetten bij het assisteren van de politie. Zo valt in een uitgave uit 1938 ter gelegenheid van het 40-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina te lezen: 'De grote waarde van het instituut (vrijwilligers bij de politie) ligt in haar preventieve kracht. De wetenschap dat in de gemeente een vereniging bestaat waarin een groot deel van de ordelievende burgers aaneengesloten is om voor het handhaven van de orde te waken, zal zeker haar heilende invloed niet missen.'

Op 28 augustus 1939 werden de dienstplichtigen in Nederland gemobiliseerd, waardoor, net als in 1914, tekorten bij de politie onvermijdelijk waren. In dat geval zou, zo schreef het *Rotterdamsch Nieuwsblad* op 8 september 1939, 'een nog ruimer beroep moeten worden gedaan op den Vrijwillige Burgerlijke Dienst, dan thans reeds geschiedt en daarom zal het nodig zijn dezen Dienst tijdig te versterken.' Deze dienst moest, net als de Rotterdamse Burgerwacht, indien nodig de politie assisteren bij het handhaven van de orde.

De Tweede Wereldoorlog maakte aan alle plannen een abrupt einde. Rotterdamse burger-vrijwilligers zouden in de jaren voorafgaand aan de oorlog vooral worden ingezet bij de Luchtbeschermingsdienst. Deze moest de stad beschermen tegen luchtaanvallen en stond onder leiding van de hoofdcommissaris van politie, mr. L. Einthoven, maar voerde feitelijk geen politietaken uit. Het was duidelijk dat verder nadenken over reservepolitie nu geen zin had.

'De waarde van het instituut vrijwilligers ligt in haar preventieve kracht'

september 1938

40-jarig regeringsjubileum
koningin Wilhelmina

28 augustus 1939

Aankondiging mobilisatie bij het
postkantoor op de Coolsingel

Blauw op zwart

Met het bombardement van 14 mei 1940 op het stadshart van Rotterdam was het verzet van de Nederlandse strijdkrachten gebroken. Capitulatie volgde en Nederland viel in handen van de Duitse bezetter. Deze stelde op 23 mei 1942 in Nederland de Vrijwillige Hulppolitie (VHP) in. In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, was deze politie allerminst vrijwillig. De VHP werd gevormd uit leden van de Nationaal-Socialistische Beweging (NSB) en een van haar belangrijkste taken was het bewaken van NSB-leiders. In 1943 werd de VHP vervangen door de Landwacht, een organisatie met politiebevoegdheden die ook alleen in naam uit vrijwilligers bestond, maar in de praktijk werd gevormd door NSB'ers die verplicht lid moesten worden.

Na de oorlog werden verschillende agenten van de VHP veroordeeld tot lange gevangenisstraffen. In 1947 werden twee Amsterdamse leden veroordeeld tot 18 jaar gevangenisstraf, onder meer voor hun rol in de strijd tegen het verzet, het begeleiden van transporten van politieke gevangenen en joden en deelname aan controle van persoonsbewijzen. De landwachters wachtte een zelfde lot. Hun misdrijven waren dusdanig buitensporig dat na de bevrijding tegen hen, net als tegen NSB'ers en WA-mannen, een collectief arrestatiebevel werd uitgevaardigd.

10 mei 1940

Duitse inval in Nederland

14 mei 1940

Bombardement op Rotterdam

5 mei 1945

Bevrijding

Maatwerk

Met haar tweede grote klus bij het projectteam Administratieve lastenverlichting heeft Bianca het gevoel dat je als vrijwillig bij de politie zeker maatwerk kunt vinden, al is het soms even zoeken. 'Je moet zelf je mond openen over wie je bent en wat je wilt en kunt. Mocht een bepaalde match een keer niet goed uitvallen dan moet dat wederzijds kunnen worden gezegd. Eigenlijk gek dat alleen bij het antecedentenonderzoek naar mijn cv is gevraagd. Ze zouden dat moeten blijven actualiseren.'

Bianca van Arendonk-van Doorne (35)

‘Op mijn plek’

**Volontair bij het projectteam
Administratieve lastenverlichting**

29

Woont in Rotterdam | Getrouwd en in verwachting van haar eerste kind |
Bachelordiploma criminologie aan Erasmus Universiteit Rotterdam |
Werkt als studievoorzitter bij Hogeschool Rotterdam

Waardevol

Familie en vrienden vinden het weleens vreemd dat Bianca zich zo veel uren inzet als vrijwilliger. ‘Zij zien het als “minder” dan betaald werk, maar ik vind het juist waardevol. De onderzoeken zijn interessant en geven mij nieuwe inzichten en kennis. Interessanter eigenlijk dan mijn tijdelijke baan als studievoorzitter op de Hogeschool. Ik ben ook vast van plan alsnog mijn master criminologie af te ronden. Alleen kan dat even duren, want mijn eerste aandacht gaat straks uit naar het kind dat ik verwacht.’

Ze studeerde criminologie aan de Erasmus Universiteit en volgde in Leiden een belangrijk deel van de master Veiligheidsbeleid en rechtshandhaving. Tijdens haar studieonderzoek naar illegale handel in bedreigde diersoorten kwam ze in contact met de politie. ‘Ondanks dat ik mijn master niet heb kunnen afronden, zocht ik een baan in mijn vakgebied en was benieuwd of de politieorganisatie mij zou bevallen. Daarom heb ik mij in april 2012 als vrijwilliger aangemeld.’

Bianca kwam terecht bij het Milieuteam omdat haar interesse uitgaat naar milieu en grensoverschrijdende delicten. Haar taken waren echter vooral administratief van aard. ‘Het was interessant omdat ik het overleg met DCMR en briefings kon bijwonen, maar ik miste de inhoudelijke kluit. Ook had ik geen toegang tot digitale informatie. Strikt genomen had ik die informatie ook niet nodig, maar het draagt wel bij aan het begrip over waar je aan werkt.’

Tijdens een gesprek met Gerrit Lammers, chef van het Milieuteam, werd ze geïnteresseerd op het landelijke project Nationaal dreigingsbeeld 2012, een samenwerkingsverband tussen onder andere de Dienst IPOL en het Openbaar Ministerie. Het klikte en ze kon meewerken aan het deelonderzoek naar grensoverschrijdende afvalcriminaliteit. Ongeveer 8 maanden verzamelde Bianca gegevens en deed bronnenonderzoek – een heel zelfstandige taak. ‘Ik was er meteen op mijn plek. De cultuur in het team was direct en het voelde als gelijken onder elkaar. In die zin is mijn ervaring als vrijwilliger misschien wel atypisch.’ Haar onderzoek, verwerkt in het landelijke eindrapport, eindigde in december 2012.

Voorjaar 2013 heeft ze een nieuwe taak gevonden in het projectteam Administratieve lastenverlichting onder leiding van ex-politicus en politiemanager Metin Çelik. Minder administratieve lasten ten gunste van meer operationele sterkte is een speerpunt van de Nationale Politie. Bianca’s eerste opdracht is om ergernissen over de bestaande papierlast te inventariseren en voorbeelden te verzamelen van hoe het beter kan. ‘Een uitdagende klus in een team dat zich nog moet vormen. Al met al is mijn ervaring dat men bij de politie blij is met mijn ondersteuning, en dat geeft mij – naast de inhoud van het werk – veel voldoening.’

**‘Als vrijwilliger
kun je zeker
maatwerk
vinden, al is
het soms even
zoeken’**

Oguz Yilmaz (49)

'Politiewerk past bij mij'

Surveillant bij wijkteam Kralingen-West in district Oost

30

Woont in Rotterdam | Getrouwd, 2 zoons, 1 dochter | Leraar Nederlands mbo-detailhandel op het Da Vinci College in Dordrecht | Rijdt op een gele Yamaha Diversion

Vanzelfsprekend

Oguz vindt vrijwilligerswerk vanzelfsprekend. 'Op mijn zeventiende kwam ik van Turkije naar Nederland. Ik heb hier gestudeerd en wil iets terugdoen voor de maatschappij. Voordat ik bij de politie kwam, gaf ik bijles aan jongeren en voetbaltraining. Iedereen zou het moeten doen, of je nu een baan hebt of niet. Neem het amateurvoetbal: zonder vrijwilligers zou dat niet kunnen bestaan en zouden mijn kinderen niet kunnen sporten. Willen we in deze maatschappij houden wat we hebben bereikt, dan moet iedereen een deel van zijn vrije tijd en energie inzetten.'

'Ik ben sociaal gevoelig zonder belerend te zijn.

« **Dat heeft vast met mijn studie pedagogiek te maken'**

Na zijn opleiding voor leraar in het basisonderwijs wilde hij eigenlijk naar de Politieacademie, maar kon daar niet terecht omdat men vond dat hij al een beroepsopleiding achter de rug had. Het werd een vervolgstudie pedagogiek en een baan als leraar Nederlands in het middelbaar beroepsonderwijs voor detailhandel. Het bevalt Oguz prima, zeker sinds hij naast zijn betaalde werk surveillant is. 'Mijn oude politiedroom bleef sluimeren, dus toen ik hoorde over politievrijwilligers was mijn keuze snel gemaakt. Daarbij heb ik altijd vrijwilligerswerk gedaan.'

De weg naar surveillant verliep niet makkelijk. Oguz begon in 2006 met veel energie aan de toen nog driejarige politieopleiding, maar na twee jaar stopte hij. 'Naast mijn fulltime baan voor de klas, studeerde ik aan de Politieacademie en ik runde een café met mijn zwager. Dat bleek te veel van het goede en met beide activiteiten naast mijn werk ben ik gestopt.' Na een jaar rust meldde Oguz zich in 2010 opnieuw voor de politieopleiding, die inmiddels was vernieuwd en verkort. Nu hij over meer vrije tijd beschikte, verliep de opleiding beter. 'Ik kreeg een maatwerktraject en een coach aan wie ik veel heb gehad.' Juni 2012 werd hij beëdigd als surveillant.

Vanaf dat hij als surveillant op straat liep, wist hij het zeker: 'Politiewerk past bij mij, eigenlijk al voordat ik ermee begon. Als ik jongeren uit verveling boomtakken zag breken, stapte ik op ze af en zei er iets van. Zie ik rommel op straat, dan pak ik het op en gooi het weg. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar. Ik zeg iets en ben sociaal gevoelig zonder belerend te zijn. Dat heeft vast met mijn studie pedagogiek te maken.'

Zijn ervaring met beroepscollega's is tweeledig en dat heeft te maken met de beperking die een surveillant nu eenmaal heeft. 'De meeste collega's waarderen mijn werk, maar soms voelt het ongemakkelijk voor de ander als men met mij - zonder wapen - op stap moet. Dat begrijp ik ook wel. Zo'n collega voelt zich verantwoordelijk voor je omdat je kwetsbaar bent, en tegelijk ben ik voor hem een risicofactor.' «

Meester

Als docent Nederlands geeft Oguz les aan 16- en 17-jarigen die de mbo-opleiding detailhandel voor verkoper of filiaalchef volgen. Hij zal deze jongeren nooit vertellen dat hij 'bij de politie' is. 'Als docent in het middelbaar onderwijs kun je je privéleven beter gescheiden houden, hoewel sommige leerlingen wel een vermoeden hebben. Als een van hen mij op de man af vraagt: "Meester, zit u bij de politie?", dan reageer ik zo ironisch mogelijk met: "Tuurlijk, jongen!". Ik zie dan de twijfel in hun ogen, maar daar blijft het meestal bij. De enkeling die overweegt bij de politie te gaan, geef ik uiteraard advies.'

Het ontwerp voor 'De Verwoeste Stad' van Ossip Zadkine was voor het eerst te zien tijdens een tentoonstelling in Museum Boymans in 1949. Zadkine ontwierp het beeld nadat hij kort na de oorlog per trein de uitgestrekte kale vlakte zag waar voor 1940 het bruisende hart van de stad was gevestigd. Zijn beeld – in de volksmond 'Stad zonder Hart' – werd op 15 mei 1953 onthuld.

WEDEROPBOUW EN ANTICOMMUNISME

33

Geboorte van de reservist

Met de bevrijding van het zuidelijke deel van Nederland in de herfst van 1944 kwam er licht aan het eind van de tunnel. Er werd weer gedacht over oprichting van een reservepolitie. De initiatieven hiervoor waren tijdens het laatste oorlogsjaar ontstaan en wederom haalde men inspiratie uit Engeland. Katalysator voor de oprichting van een reservepolitie was de toenemende angst voor het communisme, zowel vanuit Nederland zelf als daarbuiten. Ook het bedrijfsleven in de Rotterdamse haven werd in de jaren vijftig in dat kader in stelling gebracht.

Korps Hulppolitie

Reeds op 19 september 1944 schreef generaal-majoor H.J. Kruls, chef-staf Militair Gezag, over de oprichting van een reservepolitie in het Publicatieblad van het Militair Gezag: 'Aan de leden van de eventueel te formeren reservepolitie kan door of vanwege den Chef van den Militaire Gezag zulk een aanstelling tijdelijk en tot nader order worden verleend.' Het bleef niet bij woorden. In Amsterdam, dat voorop liep bij het instellen van een reservepolitie, was het verzet al tijdens de oorlogsjaren begonnen met het vormen van een hulppolitie ter voorbereiding op het dreigende machtsvacuüm als de Duitsers zouden zijn vertrokken. In de eerste maanden na de oorlog kon zo in Amsterdam het Korps Hulppolitie aantreden, bestaande uit ruim 2500 mannen en vrouwen. Op 7 januari 1946 werd tijdens een bijzondere ledenvergadering officieel een reservekorps opgericht; de latere reservegemeentepolitie van Amsterdam.

7 januari 1946

Oprichting reservekorps
Amsterdam

Voorjaar 1948

Communistische staatsgreep in
Tsjechoslowakije | Marshallhulp
in Nederland komt op gang

Londen-Amsterdam

Net als in 1914 en 1931 was Engeland een belangrijk voorbeeld. Zo beschreef een krantenartikel van 3 juni 1948 een bezoek van major Rogers, commandant van de Londense vrijwillige politie, aan Amsterdam. Een jaar eerder had dr. J.C. van Zoelen, ondercommandant van de vrijwillige politie in Amsterdam, al een bezoek aan Londen gebracht. Hoewel de Engelse vrijwillige politie als voorbeeld werd genomen, was het wel de bedoeling dat de Nederlandse vrijwillige politie een eigen karakter zou hebben. Feitelijk waren de eerste contacten tussen de Amsterdamse vrijwilligers en die in Londen al gelegd in 1945, kort na de bevrijding. Ook in de jaren vijftig van de twintigste eeuw brachten de Londense en Amsterdamse korpsen regelmatig bezoeken aan elkaar. Vanaf 1955 werd zelfs een jaarlijkse schietwedstrijd georganiseerd, waarin het Amsterdamse vrijwilligerskorps de strijd aanging met de *Metropolitan Special Constabulary*, het Londense vrijwilligerskorps. Hieruit blijkt wel dat de vrijwillige politie groots werd aangepakt, waarbij een blik over de landsgrenzen niet werd geschuwd.

Angst voor het communisme

In 1946 en 1947 werd, na de door Amsterdam gegeven aanzet, nagedacht over oprichting van een landelijke reservepolitie. In een geheim rapport van 30 juli 1947 uitte A.W. de Koningh, inspecteur-generaal van de rijkspolitie, de zorg dat bezuinigingen zouden leiden tot een tekort aan politiepersoneel. Maar de uiteindelijke aanleiding voor het daadwerkelijk oprichten van de reservepolitie in Nederland kwam uit een totaal andere hoek: de angst voor het communisme. Voor de Nederlandse regering was de door de Russen ingegeven staatsgreep in Tsjecho-Slowakije in 1948 de directe aanleiding zich te wapenen tegen de communistische dreiging door middel van het oprichten van vier vrijwilligersorganisaties, waaronder de reserverijkspolitie (in kleinere gemeenten en op het platteland) en de reservegemeentepolitie (in gemeenten met een eigen politiekorps). De andere twee waren de Nationale Reserve en de reservegrensbewaking.

Ondanks het Engelse voorbeeld moest de Nederlandse vrijwillige politie een eigen karakter krijgen

15 mei 1948

Eerste werving van politiereservisten in Rotterdam

In 2013 is het 65 jaar geleden dat in Nederland de reservepolitie werd opgericht

25 oktober 1948

Politiereservisten in Rotterdam starten met hun opleiding

Rotterdamse reservisten werden vanaf 1948 onder andere opgeleid in het politiebureau Sandelingplein

Burgemeester Oud en de reservepolitie

De Rotterdamse burgemeester P.J. Oud, die door de Duitsers in 1941 aan de kant was gezet, keerde in mei 1945 terug in zijn ambt. Onder zijn leiding kreeg de wederopbouw van stad en haven vorm en werd een begin gemaakt met de oprichting van de reservepolitie. In 1947 deed de regering in het kader van de voorbereiding op die oprichting per brief rondvraag onder burgemeesters in Nederland.

Op 16 november 1948 reageerde burgemeester Oud met een brief aan de minister van Binnenlandse Zaken met daarin de stand van zaken over de Rotterdamse reservepolitie. Oud schrijft dat op 15 mei 1948 een aanvang was gemaakt met de werving van politiereservisten in Rotterdam. Van de 377 gegadigden werden er uiteindelijk 182 aangenomen. Op 25 oktober van dat jaar startte men met het opleiden van reservisten onder leiding van speciaal aangewezen beroepsagenten. De cursussen hiervoor vonden plaats op diverse locaties in de stad. Zo zouden in de politiebureaus Sandelingplein en Westersingel op maandag- en woensdagavond en op zaterdagmiddag reservisten worden opgeleid, en in het hoofdbureau op donderdagavond. Het bureau Boezemsingel, waar vandaag de dag het Bureau Politievrijwilligers c.q. het Team Vrijwilligers en Volontairs is gevestigd, was op dinsdag- en vrijdagavond beschikbaar voor lessen. Buiten de stad waren er in Pernis en Hoek van Holland cursuslocaties.

najaar 1948

Oprichting
bedrijfsreservepolitie

36 **Bedrijfsbewaking**

Eind jaren veertig, begin jaren vijftig leefde de angst dat een vijfde colonne van communistische extremisten gewapende aanslagen zou plegen. De overheid zag de Rotterdamse haven daarbij als mogelijk doelwit. Om de zo belangrijke haveninstallaties te beschermen werd de bedrijfsreservepolitie opgericht. Burgemeester Oud had in zijn brief van november 1948 aan de minister van Binnenlandse Zaken al gemeld dat de voorbereidingen hiervoor in volle gang waren.

De bedrijfsreservepolitie bestond uit vrijwilligers die werden gerekruteerd uit het personeel van de te bewaken bedrijven. Zo startte men in september 1950, onder auspiciën van de politie, met het instrueren van medewerkers van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en de Holland-Amerika Lijn. Spoedig zouden ook andere grote bedrijven dat voorbeeld volgen.

Door problemen met de financiering was het instituut bedrijfsreservepolitie echter gedoemd tot mislukken. In 1952 bleek namelijk dat het ministerie van Binnenlandse Zaken niet wilde opdraaien voor de kosten van het keuren en opleiden van leden van de bedrijfsreservepolitie. Voor de politie, die betrokken was bij het opleiden van de gerekruteerde bedrijfsmedewerkers, hield het toen op; zij trok zich terug. Bedrijven zouden voortaan zelf de opleidingskosten voor hun bewakers moeten betalen.

Staal

Het doek was daarmee echter nog niet helemaal gevallen voor de vrijwillige bedrijfsbewaking. In juli 1952 gaf de Rotterdamse hoofdcommissaris H.M.C.A. Staal zijn visie op de opvolger van de bedrijfsreservepolitie: de Bedrijfsbewakingskernen (BBK). Staal was van mening dat de BBK moesten worden uitgerust met stenguns om zich te kunnen verweren tegen de communistische vijand. Pistolen alleen zouden volgens hem niet toereikend zijn: 'Wij zouden het hoofdbureau toch ook niet uitsluitend met pistolen kunnen verdedigen.'

De overgang van de bedrijfsreservepolitie naar bedrijfsbewakingskernen kreeg in 1953 vorm. De bewakingskernen zouden geheel uit vrijwilligers bestaan en stonden onder direct toezicht van de overheid. Dit laatste om te voorkomen dat zij werden gebruikt als een soort privéleger van werkgevers. De BBK zouden alleen in actie komen in oorlogstijd, om vitale bedrijven – zoals Rotterdamse havenbedrijven, maar ook ministeries – te beveiligen. Door het uitblijven van de gevreesde oorlog zouden de BBK echter nooit in actie komen.

1953
Omvorming
bedrijfsreservepolitie in
Bedrijfsbewakingskernen
(BBK)

1955
Nationale Energie
Manifestatie (E55) op
het land van Hoboken

1955
Heropening politiebureau
Boezemsingel door koningin
Juliana na renovatie

Evenementen en verkeer

Een aantal jaren na de oprichting van de reservepolitie (1948) werden de reservisten niet slechts gezien als hulptroepen waar enkel een beroep op kon worden gedaan in tijden van oorlog of bij rampen, maar als extra mankracht die kon worden ingezet als aanvulling op het beroepskorps. Zo assisteerden reservisten bij diverse grote evenementen.

Op 7 maart 1954 werden bijvoorbeeld 30 agenten van de reservegemeentepolitie ingezet om het verkeer te regelen tijdens de voetbalinterland tussen Nederland en Engeland in de Rotterdamse Kuip. Zij werden hiertoe in 'werkelijke dienst' opgeroepen, waardoor zij meer kregen dan de standaard oefeningsvergoeding (die bedroeg bij de oprichting in 1948 voor agenten 1 gulden per uur).

E55

Het in werkelijke dienst oproepen van reservisten kon alleen in bijzondere omstandigheden, en altijd na toestemming van hogerhand. Dat die toestemming niet altijd gemakkelijk werd verkregen, ondervond de Rotterdamse politie in 1955. In verband met de Nationale Energie Manifestatie 1955, ook wel E55 genoemd, werd op Hemelvaartsdag (19 mei 1955) grote verkeersdrukte verwacht, ook al omdat op die dag de voetbalwedstrijd Nederland-Zwitserland werd gespeeld in De Kuip, en omdat traditioneel veel mensen op Hemelvaartsdag richting de bollenvelden trokken. De minister van Binnenlandse Zaken maakte in zijn antwoord op het verzoek om reservisten in werkelijke dienst op te roepen duidelijk dat hij dit verzoek niet in overeen-

stemming achtte met de grondslag van de reservepolitie: het assisteren bij rampen, oorlogen en dergelijke. Of de minister in dit specifieke geval toestemming verleende, is niet bekend.

Reservisten werden niet alleen ingezet bij evenementen maar namen ook regelmatig deel aan oefeningen. Zo namen Rotterdamse reservisten in september 1950 deel aan een bijzondere oefenrit op de fiets. Om goed de weg te leren in de stad kregen zij geen straatnamen op maar aanwijzingen in de trant van 'bij 5 witte paaltjes linksaf' of 'bij pand De Drie Populieren links'.

Meer bevoegdheid

In 1963 kregen reservisten ook opsporingsbevoegdheid als zij in uniform op weg van of naar een oefening waren, dus niet meer alleen bij bijzondere omstandigheden. Zij konden namelijk onderweg op moeilijkheden stuiten en moesten dan in staat zijn in te grijpen, was de gedachte.

Reservisten kregen opsporingsbevoegdheid als zij in uniform op weg van of naar een oefening waren

1958

Viering tienjarig bestaan van de reservepolitie voor het stadhuis aan de Coolsingel

1963

Opsporingsbevoegdheid reservisten uitgebreid

Vanaf eind jaren 70 bestonden er geen uiterlijke verschillen meer tussen vrijwillige- en beroepsagenten. Het 'blauwe balkje' op de uniformmouw van de reservisten verdween.

VOLWAARDIG OF SURROGAAT

Doorontwikkeling reservepolitie

Door toename van de welvaart, een kritischer maatschappij, ontzuiling en een stabielere internationale politiek kwam in de tweede helft van de jaren zeventig de focus bij de reservepolitie te liggen op afbakening van haar taken en bevoegdheden. Meningingen waren verdeeld, belangenverenigingen ontstonden en lieten van zich horen en ook de verschillen tussen stad en platteland kwamen naar voren. Voor het eerst werden vrouwen toegelaten tot de reservepolitie, al duurde het even voordat zij daadwerkelijk werden beëdigd.

Men wilde uniform en rangaanduiding tussen beroeps- en reservepersoneel gelijktrekken

Gelijkheid

In 1978 gaven de burgemeesters van Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis opdracht tot het uitvoeren van een onderzoek naar de samenwerking tussen de politiekorpsen in die gemeenten. Men keek daarbij onder meer naar het verbeteren van de opleiding en de vergoeding van de reservepolitie. Verder werd eind jaren zeventig de Werkgroep Reserve-Rijkspolitie in het leven geroepen, die zich eveneens boog over verbeteringen. Een belangrijke suggestie was om uniform en rangaanduiding tussen beroeps- en reservepersoneel gelijk te trekken, zodat er uiterlijk geen verschillen meer zouden bestaan tussen politievrijwilliger en beroepsagent. De werkgroep vond het namelijk niet verstandig reservisten opvallend anders te kleden, 'omdat daardoor minder gewenste reacties van het publiek zouden kunnen worden uitgelokt.'

Wat deden Rotterdamse reservisten zoal in het midden van de jaren zeventig? In de periode van 30 juli 1975 tot en met 24 juni 1976 verrichtten 160 reservisten samen 2.925 diensturen. Zij assisteerden bij evenementen als de intocht van Sinterklaas, bloemencorso's en wielervedstrijden, maar leverden ook een belangrijke bijdrage aan de beveiliging rond voetbalwedstrijden van de Rotterdamse clubs Feyenoord, Sparta en Excelsior.

In omliggende gemeenten waren reservisten van de rijks-politie actief. In tegenstelling tot hun Rotterdamse collega's werden zij ook belast met zwaardere politietaken, zoals autosurveillances en het aannemen van en reageren op meldingen.

Sinterklaasviering voor het stadhuis op de Coolingsel

Jaren 70

Rotterdamse reservisten worden in toenemende mate ingezet bij de beveiliging rond voetbalwedstrijden

Vrouwen bij de reservepolitie

Een belangrijke ontwikkeling in de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw was het toelaten van vrouwen tot de reserverijkspolitie. Bij de reservegemeentepolitie maakten vrouwen al langer deel uit van het korps – in Rotterdam startte in 1963 een opleiding met 90 kandidaten, waaronder 16 vrouwen. Het was toen voor het eerst dat daar vrouwen deelnamen aan de oefeningen. De reserverijkspolitie bleef hierbij nog achter.

Tijdens een bespreking van leidinggevenden van de reserverijkspolitie, in februari 1975, werd een eerste voorzichtige aanzet gegeven tot het toelaten van vrouwen bij het korps. Adjudant J.A. van Kuijk uit Maastricht vroeg of het mogelijk was vrouwelijke vrijwilligers aan te stellen. De voorzitter reageerde daarop dat deze mogelijkheid theoretisch wel bestond en verwees naar artikel 18 lid 1 sub a van de rechts-toestandsregeling reservepolitie. Maar, zo zeggen de notulen, 'realisering lijkt hem niet waarschijnlijk.' Tijdens een volgende vergadering, in maart 1976, werd weer gevraagd naar de mogelijkheid om vrouwelijke reservisten aan te nemen. 'Op deze vraag

antwoordt de voorzitter dat de voorschriften zich hier niet tegen verzetten, maar dat deze mogelijkheid bij het Korps Rijkspolitie nog niet werd benut. Het heeft echter wel de aandacht en zal nog eens worden bekeken,' aldus de notulen van die vergadering. Pas in 1980 werd het, op voorstel van de Werkgroep Reserve-Rijkspolitie, daadwerkelijk mogelijk voor vrouwen om als reservist bij de rijkspolitie aan de slag te gaan. In de herfst van dat jaar werd de eerste vrouwelijke rijksreservist, Marij Rooijackers-Jansen, beëdigd in Roermond. Zijzelf zei in een interview uit 1998 over de opmerkelijke start van haar carrière: 'In mei 1976 ben ik aan de opleiding begonnen. Eigenlijk illegaal, want toentertijd mochten er nog geen vrouwen bij de reserverijkspolitie (...) Uiteindelijk slaagde ik in 1978 als "buitengewoon geoefend man". Daarna heb ik twee jaar lang niets met mijn opleiding kunnen doen.' Pas in 1980 kon Rooijackers-Jansen worden beëdigd, toen het ministerie officieel toestemming gaf om vrouwen als rijksreservist aan te stellen.

1980

Eerste vrouwelijke rijksreservist, Marij Rooijackers-Jansen (zie kader), beëdigd in Roermond

'Veredeld dranghek'

De verschillen tussen Rotterdam en de randgemeenten worden ook opgemerkt door Harm Esschendam, sinds 1988 werkzaam bij de reservepolitie en nu brigadier bij de vrijwillige politie in Ridderkerk. De omgang met beroepscollega's verliep voor hem altijd prima: tussen reservisten en beroepsagenten bestond geen onderscheid, zo vertelt hij. Maar in Rotterdam werden reservisten meer gebruikt om het verkeer te regelen, als 'veredeld dranghek', terwijl zij in randgemeenten volop meedraaiden met beroepscollega's.

Kritiek

Ondanks de positieve ontwikkelingen in de jaren zeventig en tachtig bleven de reservisten niet gevrijwaard van kritiek, die deels is te verklaren door een onduidelijke afbakening van hun taken en bevoegdheden. In 1981 had de voorzitter van de Nederlandse Politiebond (NPB), Leen van der Linden, de reservisten bestempeld als 'surrogaatpolitie'. Hij was bang dat tekorten bij de beroepspolitie werden opgevuld met reservisten, die volgens hem niet goed opgeleid waren.

Deze uitspraak viel niet in goede aarde bij de Landelijke Organisatie van Reservisten van het korps rijkspolitie (LOR) en het Landelijk Overleg Reserve Gemeentepolitie (LORG), de belangenorganisaties voor reservisten. De twee organisaties stuurden een telegram naar het congres van de NPB, waarop deze laatste beloofde de kritiek in het bondsblad te weerleggen.

De kritiek vanuit NPB-hoek zou later echter weer opflakkeren. In 1985 kondigde de bond aan een zwartboek te zullen publiceren over het functioneren van de reservepolitie. Dit zou moeten bestaan uit door leden ingezonden ervaringen en anekdotes. De NPB, die in zijn kritiek geen bijval kreeg van de andere politiebonden, constateerde namelijk dat reservisten steeds meer taken overnamen van de reguliere politie en vreesde voor achteruitgang in kwaliteit van de dienstverlening.

Men was bang dat tekorten bij de beroepspolitie werden opgevuld met reservisten, die niet goed waren opgeleid

1982

Bram Peper burgemeester van Rotterdam

1985

Zwartboek politiebond NPB over functioneren van de reservepolitie

Stad versus platteland

Eveneens in 1985 schreef een agent in opleiding, A. Biesheuvel, in het kader van zijn opleiding aan de Politieacademie, een scriptie over de reservepolitie. Interessant in verband met voornoemde kritiek is een daarin opgenomen enquête onder beroepspersoneel van het bureau IJsselmonde in Rotterdam en het korps rijkspolitie in Barendrecht. De resultaten geven een soms opmerkelijk beeld van de manier waarop over reservisten werd gedacht.

In Rotterdam was het wantrouwen ten opzichte van reservisten een stuk groter dan in het landelijke Barendrecht, zo blijkt uit een aantal van de reacties. Op de vraag of een reservist als tweede man op de wagen goed zou kunnen functioneren, reageerden alle 24 ondervraagden in Rotterdam met een resoluut 'Nee', terwijl de meeste ondervraagden uit Barendrecht die vraag juist positief beantwoordden. Ook tot het draaien van een avond- of nachtdienst met een reservist als tweede man waren geen van de 24 Rotterdammers bereid; in Barendrecht daarentegen gaven 7 van de 20 ondervraagden aan dit wel te willen. Inzage in het rapportenboek en het dragen van vuurwapens door reservisten vond men in Rotterdam over het algemeen ook geen goed idee, terwijl de agenten uit Barendrecht daar een stuk minder moeilijk over deden.

In 1976 bracht kunstenaar Co Westerik zijn befaamde muurschildering 'Touwtje springend meisje' aan op de zijgevel van het in 1937 gebouwde 'nieuwe' hoofdbureau van politie aan het Haagseveer. In 1988 moest de muurschildering wijken voor het nieuwe politiebureau.

Minder vertrouwen

Uit een enquête in 1985 blijkt dat men bij de gemeentepolitie van Rotterdam-IJsselmonde veel minder vertrouwen had in de bekwaamheid van de reservepolitie dan hun beroepsagenten van het korps rijkspolitie van het toen nog landelijke Barendrecht.

1989

Bouw van de nieuwe huidige vleugel van het hoofdbureau van politie aan het Haagseveer

BVH

Jacqueline ziet dat het politie-systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH) lastig is in het gebruik. 'Een proces-verbaal opstellen is niet eenvoudig. Het systeem is weinig gebruiksvriendelijk en kent veel onlogische stappen. Zelf heb ik ervaring met administratiesystemen, maar beroepscollega's die al flink wat jaren werkzaam zijn, zie ik hier desondanks nog steeds mee worstelen. Ik denk dat te veel mensen zich met de opzet van zo'n computersysteem bemoeien. Iedereen wil zijn eigen vakje erin hebben.'

Jacqueliën van der Kloos (38)

‘Kijken of de politie dienstbaar is’

Aspirant bij wijkteam Prins Alexander-Zuid in district 6

45

Woont in Rotterdam | Getrouwd, kinderen van 6 en 13 jaar | Verzorgt de administratie en boekhouding van het bedrijf van haar partner die werkzaam is als zzp'er in de wegenbouw

Collegiaal

Toen Jacqueliën tijdens een IBT-training een vervelende blessure aan haar staartbeen opliep, kreeg ze het advies om dit als bedrijfsongeval te melden. 'Ik moest mij ziek melden en baalde daar stevig van omdat ik mij net begon thuis te voelen in het team. Maar de interesse en het medeleven van de collega's uit mijn wijkteam was hartverwarmend en dat terwijl ik slechts een vrijwilliger ben. Op persoonlijk welbevinden wordt bij de politie goed gelet. Ook als vrijwilliger kun je daarop rekenen. Het maakt mijn inzet dubbel en dwars waard.'

Een nieuwe uitdaging naast de administratie en boekhouding die zij voor het bedrijf van haar partner verzorgt, was voor Jacqueliën de motivatie om politievrijwilliger te worden. 'Ik wilde in de keuken van de politie kijken om te zien hoe dienstbaar men is, want daar had ik als burger geen beeld bij.' Dat de politie waakzaam is staat voor Jacqueliën, die in september 2012 is gestart met de opleiding tot surveillant, vast. 'Dat moet ook prioriteit blijven, want uiteindelijk draait het om de veiligheid van onze maatschappij.' Sinds ze bij de politie zit, zag ze mooie voorbeelden van dienstbaarheid. Zoals toen collega's van verschillende eenheden een vermist kind zochten. 'Over de portefeuilles hoorde je hoe iedereen z'n uiterste best deed.'

Wel vindt ze de manier waarop de politie naar en met burgers communiceert heel verschillend en voor verbetering vatbaar. 'Agenten zijn in de eerste plaats gericht op waakzaamheid. Ze staan ook best open voor burgers, maar dat merk je als burger alleen als je met een agent in contact komt. Zo niet, dan lijkt de afstand groot, zo ook bij digitale- en 3D-aangifte. Die methoden zijn wel van deze tijd, maar erg onpersoonlijk. Als je net iets vervelends hebt meegemaakt, wil je vooral je verhaal kwijt.' In haar wijkteam bestaat gelukkig wel aandacht voor het terugbellen van slachtoffers. Ook een vorm van dienstbaarheid. 'Daarmee geef je als politie aan een aangifte serieus te nemen. Als burger moet je gehoord worden.'

De politie is Jacqueliën's eerste ervaring met een non-profit bedrijf. Ze vindt vooral de hiërarchie voelbaar. 'Veel sterker dan in het bedrijfsleven. In het bedrijf van mijn man en bij diverse andere werkgevers was en ben ik gewend om een goed idee of initiatief meteen op te pakken, maar bij de politie lijkt dat wat lastiger. Door mijn ervaring op administratief gebied zie ik best zaken waarvan ik denk dat het beter kan. Als aspirant of beginnend surveillant moet je je natuurlijk bescheiden opstellen, maar bij ervaren beroepscollega's zie ik dat hun rang invloed heeft op de mate waarin men naar elkaar luistert en of een voorstel wel of geen gehoor krijgt. Zonde.' <<

‘Het systeem BVH kent veel onlogische stappen’

Frank Paauw (54)

Politiechef van de Eenheid Rotterdam

46

'Hun kennis over dienstbaarheid moeten we beter benutten'

Woont samen met partner en twee katten | Bereikte in 2008 de eindronde van de televisiequiz *Twee voor Twaalf*

Jaarbijeenkomst

Op de jaarbijeenkomst voor politievrijwilligers, die in februari 2013 voor het eerst voor de vrijwilligers en volontairs van zowel de voormalige regio Rotterdam-Rijnmond als Zuid-Holland-Zuid werd gehouden, ontvangen politiejubilarissen traditiegetrouw hun jaartekenen en oorkonde. Ook worden die avond de politievrijwilliger en volontair van het jaar bekendgemaakt. Frank overhandigde surveillant Teun Tanis van district De Eilanden de zilveren schaal voor 'vrijwillig ambtenaar van politie 2013'.

Hij is trots op de vrijwilligers in zijn Eenheid en ziet hun toegevoegde waarde als tweeledig. Frank: 'Vrijwilligers brengen levens- en werkervaring mee naar binnen die anders is dan die van reguliere politiemensen. Denk aan de dienstbaarheid van ondernemers en de zakelijkheid en kostenefficiëntie van mensen uit het bedrijfsleven. Daarnaast versterken vrijwilligers ons imago doordat ze in de maatschappij enthousiast vertellen over hun politiewerk. Vaak actiever dan een gewone diender, waartoe ik mijzelf ook reken.' Om die reden vindt hij het een mooie doelstelling om te streven naar meer vrijwilligers dan de opgelegde 10% boven de korpssterkte.

De politie kiest structureel voor vrijwilligers vanwege hun specialistische kennis en ervaring die zij meebrengen. Hoewel dit in de praktijk meer geldt voor volontairs dan voor vrijwillige ambtenaren van politie denkt Frank hierbij vooral aan trending topic dienstbaarheid en specialismen op het gebied van ICT, sociale media en financieel-economische criminaliteit.

'Dienstbaarheid zit nog niet zo in onze genen. We moeten vrijwilligers vaker, actiever en gestructureerder vragen naar hun ideeën over wat we bij de politie kunnen verbeteren en veranderen. Los van wat iemand daarvan op de werkvloer al laat zien, kunnen we hun meerwaarde beter benutten. Ook vrijwillige politieambtenaren kun je gericht thematisch vragen: "Welke specifieke kennis heb je en wat kunnen wij van je leren". Hoewel hier uiteraard een grens aan zit, want we halen iemand niet binnen om zijn reguliere werk binnen de politie één op één voort te zetten.'

Volontairs kunnen volgens Frank prima worden ingezet ter ondersteuning van executieven, mits passend binnen de wettelijke kaders. 'Bijvoorbeeld bij terugmelden, huisbezoek en klachtenbehandeling. Hun mogelijkheden kunnen we intern meer voor het voetlicht brengen en in kaart brengen.' Naast dat vrijwilligersmanagement sinds de invoering van de Nationale politie landelijk wordt vormgegeven, vindt Frank het belangrijk dat 'zijn vrijwilligers' op hem kunnen bouwen. 'Men moet een gevoel van comfort, welkom zijn en houvast ervaren. Politievrijwilligers zijn de meest aansprekende en ultieme vorm van burgerparticipatie binnen de politie.' <<

'Vrijwillige politie is de ultieme vorm van burgerparticipatie'

Politieman pur sang

Frank begon zijn carrière bij de gemeentepolitie in Den Haag. Als chef van het district Feijenoord-Ridderster in Rotterdam deed hij – zelf al jaren een fervent amateurvoetballer – ervaring op als algemeen commandant bij risicowedstrijden. Hij was security officer van de UEFA en vanaf 2007 plaatsvervangend korpschef van regio Haaglanden. Juni 2010 haalde burgemeester Aboutaleb hem naar Rotterdam. Frank werd benoemd tot korpschef van de regio Rotterdam-Rijnmond en is sinds 1 januari 2013 politiechef van de Eenheid Rotterdam.

HOLLA CASINO

Meerwaarde

Marc vindt dat de politie zeker gebruik moet maken van specifieke kennis en ervaring onder politievrijwilligers. 'Het is een meerwaarde voor de organisatie. Andersom weet ik dat mijn baas bij Holland Casino het waardeert dat ik in mijn vrije tijd politiewerk verricht, ook al praten we er weinig over. Zo leer ik als surveillant meer over geweldsbeheersing en aangezien het casino bij de ingang geen detectiepoortjes heeft, is deze vaardigheid nooit weg. In het casino denk ik nu ook meer als politieman en andersom.'

Marc Sanders (43) 'Plezier staat voorop'

Surveillant bij wijkteam Capelle aan den IJssel-Noord in district Oost

49

Woont in Capelle aan den IJssel | Heeft 1 dochter | Werkt ruim 14 jaar als croupier Amerikaans roulette en blackjack bij Holland Casino in Rotterdam

Vervolgstep

Najaar 2013 wil Marc zich aanmelden voor de vervolgopleiding tot agent. Een logische stap als vrijwilliger, vindt hij. Wat meespeelt is dat hij op termijn misschien wil overstappen naar de politie, hoewel de niet al te hoge salariëring van agenten daarbij een struikelblok kan zijn. 'De verhouding tussen gedragen verantwoordelijkheid en salaris vind ik bij de politie niet in balans. Dit geldt eigenlijk ook voor de vergoeding die je als politie-vrijwilliger ontvangt. Ik accepteer die uiteraard, maar als je bedenkt dat wij voor zeker 80% meedraaien met beroepscollega's zou die best iets hoger mogen zijn.'

Het liefst wilde hij naar de Politieacademie maar omdat de intakeprocedure bij defensie sneller verliep, werd Marc beroepsmilitair. Vijf jaar regelde hij zware munitietransporten, tot zijn oudere broer vertelde over zijn werk bij Holland Casino. Marc raakte enthousiast en volgde de croupieropleiding. Inmiddels is hij een ervaren casinomedewerker, gespecialiseerd in Amerikaans roulette en het kaartspel blackjack.

Maar bloed kruipt waar het niet gaan kan. 'Na tien jaar in het casino wilde ik iets naast mijn werk doen en meer buiten zijn. Mijn vroegere voorkeur voor de politie kon ik alsnog verwezenlijken als politievrijwilliger.' September 2010 startte Marc met de verkorte politieopleiding. Twee maanden later begon hij met zijn praktijkstage bij het wijkteam Capelle aan den IJssel, zijn woonplaats. Sindsdien verricht hij vier dagen per maand surveillancediensten en werkt mee aan diverse controles.

Marc's kennis van kansspelen zorgde in 2012 voor een doorbraak in een politieonderzoek naar overtreding van de wet op de kansspelen. Twee mannen waren aangehouden voor illegaal poken in de openbare ruimte. Zowel tijdens de verhoren van verdachten als getuigen liepen de beroepsagenten aan tegen specifieke vaktermen van het gokken. Toen zij hoorden dat politievrijwilliger Marc al jaren achter de speeltafel stond, riepen ze zijn hulp in. 'Door mijn kennis van kansspelen kon ik net iets beter doorvragen om erachter te komen of het om een bescheiden pokertoernooi ging of een cashgame waarbij deelnemers steeds opnieuw kunnen inzetten en er dus meer geld omgaat. Het resultaat van onze samenwerking was dat de verdachten op een TOM-zitting moeten verschijnen. Zo snijdt het mes aan twee kanten: ook mijn werkgever is erbij gebaat dat illegale gokkers worden aangepakt.'

Sinds Marc bij de politie is, heeft hij ervaring opgedaan die ook in zijn betaalde baan van pas komt. 'Vanachter de speeltafel overzie ik de casinovloer nu meer met een 360-graden blik. Ook communicatief heb ik bijgeleerd: ik toon meer empathie met behoud van eigen regie. Dat leer je vooral op straat. Als agent wil je dat mensen je makkelijk aanspreken, maar voor het overzicht moet je afstand houden. Dit alles ervaar ik als een verdieping van klantgericht en dienstbaar zijn.' <<

'Ik toon meer empathie met behoud van eigen regie'

Bram Peper, burgemeester van Rotterdam (1982 - 1999), veroorzaakte veel onrust onder reservisten door hun vuurwapen af te nemen

GEVECHT OM HET DIENSTWAPEN

Van reservepolitie naar vrijwillige politie

De Politiewet van 1993 zorgde voor een ingrijpende reorganisatie van het politieapparaat: Nederland werd opgedeeld in 25 regio's, waaronder Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid. Het korps Rotterdam-Rijnmond zou, naast de voormalige Rotterdamse gemeentepolitie, maar liefst achttien omliggende gemeenten onder zijn vleugels krijgen. De nieuwe politiewet had ook gevolgen voor de reservepolitie, die voortaan bekend zou staan als vrijwillige politie. De vraag of een reservist wel of geen vuurwapen mocht dragen, bracht menigeen in beroering.

Rechtspositie

In het landelijk geldende Besluit taken vrijwillige ambtenaren van politie van mei 1994, werden de specifieke taken vastgelegd die de vrijwillige politie zou uitvoeren. Politievrijwilligers konden onder meer worden ingezet voor surveillance, handhaving van de openbare orde, toezicht en verzorging van arrestanten, werkzaamheden op de meldkamer en de receptie van een politiebureau, alsmede administratieve ondersteuning.

In april 1995 werd de rechtspositie van de vrijwillige politie officieel vastgesteld. In artikel 6 van het Besluit rechtspositie vrijwillige politie kwam te staan aan welke eisen de aanstellingsakte moest voldoen. Verder werd in dat besluit vastgelegd dat het bevoegd gezag de werktijden voor politievrijwilligers zou bepalen, 'met dien verstande dat de vrijwillige ambtenaren ten minste gemiddeld vier uur per maand besteden aan oefening en scholing.' Artikel 17 van dit nog steeds geldende besluit maakt duidelijk dat het zijn van politievrijwilliger niet

De reserve-
politie heette
voortaan
vrijwillige
politie

maart 1990

Eerste uitgave VP-Journaal,
tijdschrift van de LOPV

1993

Nieuwe Politiewet | Politie
reorganiseert en er komen
25 politieregio's waaronder
Rotterdam-Rijnmond en
Zuid-Holland-Zuid

Wapenlobby

Kort voor de vorming van de politieregio Rotterdam-Rijnmond in 1994, zo herinnert politie-vrijwilliger Harm Esschendal zich, werden alle reservisten van die regio uitgenodigd op het hoofdbureau van politie aan het Doelwater. Daar werd hun door burgemeester Peper en hoofdcommissaris Rob Hessing verteld dat ze konden kiezen: hun dienstwapen inleveren en de nieuwe arbeidsovereenkomst ondertekenen, of anders vertrekken – een andere optie was er niet. Een aantal van de destijds 113 reservisten in Rotterdam-Rijnmond verliet toen het korps. Esschendal bleef; hij ging met een kleine groep, onder leiding van Wiebe Pieters, destijds ook vrijwillig ambtenaar van politie, lobbyen om het vuurwapen terug te krijgen. Pieters, die in 2009 overleed, trok daarbij samen op met burgemeester Ries Jansen van Krimpen aan den IJssel, die een groot voorstander was van het instituut vrijwillige politie. Mede door zijn invloed werden de plooiën uiteindelijk gladgestreken. In 1995, slechts een jaar later, besloot minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken dat oud-reservisten in het hele land hun wapen konden behouden.

vrijblijvend is: 'De vrijwillige ambtenaar van politie kan zich niet beroepen op de omstandigheid niet in dienst te zijn, in die gevallen waarin zijn optreden redelijkerwijze is vereist.'

Valse start

De gevolgen van de overgang van reservepolitie naar vrijwillige politie waren verstrekkender dan alleen de naamsverandering. De belangrijkste wijziging was dat reservisten in sommige regio's hun wapen moesten inleveren als gevolg van hun degradatie tot surveillant. Het verlies van het dienstwapen leidde dan ook tot hevige protesten, temeer omdat in sommige politieregio's, zoals Zuid-Holland-Zuid, vrijwillige agenten hun wapen wel mochten behouden, terwijl dat in bijvoorbeeld Rotterdam-Rijnmond niet het geval was. Toenmalig korpsbeheerder en burgemeester van Rotterdam, Bram Peper, vond het niet noodzakelijk dat reservisten hun status zouden behouden; zij werden allen gedegradeerd tot surveillant, zonder vuurwapen.

Zo ontstond begin jaren negentig een situatie waarin nieuwe reservisten vlak na hun opleiding (inclusief vuurwapentesten), die zij kort voor de reorganisatie voltooiden, te horen kregen dat zij hun vuurwapen weer moesten inleveren.

In sommige politieregio's moesten reservisten hun wapen inleveren als gevolg van hun degradatie tot surveillant

1 januari 1994

Fusie LOR en LORG tot
Landelijke Organisatie van
Politie Vrijwilligers (LOPV)

Landelijke Organisatie van Politie Vrijwilligers
ere-voorzitter: Prof. Mr. Pieter van Vollenhoven

Politievrijwilligers surveilleren op de centrummarkt

‘Een vrijwillige ambtenaar van politie kan zich niet beroepen niet in dienst te zijn, in die gevallen waarin zijn optreden redelijkerwijze is vereist’

mei 1994

Besluit taken vrijwillige ambtenaren van politie

18 juni 1994

Mr. Pieter van Vollenhoven
erevoorzitter LOPV

Belangenbehartiging

Vijfentwintig jaar na de oprichting van de reservepolitie, in 1973, werd de aanzet gegeven tot het ontstaan van de Landelijke Organisatie van Politie Vrijwilligers (LOPV). Zij kwam op voor de belangen van politievrijwilligers en vanaf juni 2005 ook voor die van vrijwilligers.

Op 18 augustus 1973 werd de voorloper van de LOPV, de Landelijke Organisatie van Reservisten van het korps rijkspolitie (LOR) opgericht. Dit gebeurde volgens de LOPV om drie redenen. De rijksoverheid was in die tijd niet erg positief over de reservepolitie. Datzelfde kon gezegd worden van de bevolking in het algemeen; reservisten hadden te kampen met een negatieve beeldvorming. Een derde belangrijke aanleiding voor het oprichten van de LOR was de onbetrouwbaarheid van het Webley & Scott dienstwapen, dat om die reden zelfs werd ingenomen door de korpsleiding van de rijkspolitie. Andere grieven die leidden tot de oprichting van een belangenorganisatie waren 'de gebrekkige geoefendheid, een weinig inspirerende leiding en de sterk tanende motivatie onder de reservisten zelf.'

Drie jaar later, in 1976, werd ook het Landelijk Overleg Reserve Gemeentepolitie (LORG) opgericht als belangenorganisatie voor gemeentelijke reservisten.

Op 1 januari 1994 - kort na de invoering van de nieuwe politiewet - fuseerden de LOR en de LORG in de LOPV. De LOPV had de volgende doelstellingen: 'het bevorderen van het goed functioneren van het instituut vrijwillige politie; het behartigen van de belangen van de leden van de vrijwillige politie in de ruimste zin des woords; en het doen vertegenwoordigen van de leden van de vrijwillige politie bij autoriteiten en instanties bij aan- gelegenheden betreffende de (vrijwillige) politie.'

Tot aan de fusie was Dries van Agt zo'n tien jaar schutshoofd geweest van de LOR. Op 18 juni 1994 werd hij opgevolgd door mr. Pieter van Vollenhoven, die vanaf die datum erevoorzitter was van de LOPV.

De LOPV (www.lopv.nl) speelt nog altijd een belangrijke rol in het behartigen van de belangen van vrijwilligers en vrijwilligers bij de landelijke besluitvorming rondom de vrijwillige politie.

**Prof. mr. Pieter van Vollenhoven:
'Er zijn genoeg mensen die door
hun opleiding en dagelijks werk
over specialismen beschikken
waaraan binnen de politie grote
behoefte bestaat'**

april 1995

Rechtspositie van de
vrijwillige politie vastgelegd

Een vrijwillig ambtenaar van politie
ontvangt na tien jaar de medaille
'Openbare orde en veiligheid' met
een oorkonde. Bij 15, 20, 25, 30, 35
en 40 jaar dienst krijgt men een
jaarteken met oorkonde uitgereikt.

Tweede helft van de jaren 90 vroeg men zich af hoe de burger bij de politie te betrekken

Kracht van buiten

De werving van politievrijwilligers verliep in Nederland aanvankelijk moeizaam, zodat het vrijwilligerschap bij de politie in Nederland nieuw elan moest krijgen. Want hoewel het vrijwillige korps in Nederland eind 1996 uit 2.500 personen bestond, was dit niet genoeg. Mr. Pieter van Vollenhoven, voorzitter van de Stichting Maatschappij en Politie, pleitte voor meer vrijwilligers, waarbij het vooral de bedoeling was meer specialistische kennis vanuit de samenleving binnen te halen. Hij vond dat Nederland wat dat betreft veel kansen liet liggen, en zei: 'Er zijn genoeg mensen die door hun opleiding en dagelijks werk over allerlei specialismen beschikken waaraan binnen de politie grote behoefte bestaat'. In een brief van 13 januari 1998 aan de Tweede Kamer benadrukte de minister van Binnenlandse Zaken, gelijk Van Vollenhoven al had voorgesteld, gebruik te willen maken van de specifieke deskundigheid van vrijwilligers. Wel vroegen zij zich daarbij af hoe 'de mogelijkheid van een bredere inzet' zou kunnen worden vormgegeven. Als uitgangspunt gold dat de genoten opleiding bepalend zou zijn voor de taken waarvoor de vrijwilliger kon worden ingezet.

In september 1999 werd officieel besloten tot uitbreiding van het takenpakket van vrijwillige ambtenaren van politie. In het gewijzigde Takenbesluit werd vastgelegd dat zij voortaan ook zouden kunnen worden ingezet bij specialistische werkzaamheden, zoals het assisteren bij opsporingsonderzoeken naar zwaardere misdrijven. In plaats van enkel uit te gaan van het werven van zoveel mogelijk vrijwilligers, ging ook de kwaliteit van het werk een steeds grotere rol spelen: de politie kreeg aandacht voor de specialistische kennis van de burger.

1995

Oud-reservisten in Rotterdam-Rijnmond behouden hun wapen

september 1999

Wijziging takenbesluit vrijwillige ambtenaren van politie | Ivo Opstelten burgemeester van Rotterdam

Kristy Au (34)

'Ik wil overal meedraaien'

56

Volontair bij het preventieteam |
Neemt regelmatig deel aan de flexpool

Woont met partner op de Kop van Zuid | Werkt als softwareontwikkelaar bij PGGM in Zeist | Beheert een eigen website om de nieuwste technieken in haar vak bij te houden

Meldkamer

Tijdens de marathon werkte Kristy op de meldkamer en ondersteunde daar coördinator en specialist Evenementen Cor van Lien. Het was de eerste keer dat een vrijwilliger toegang had tot het kloppende hart van politie en andere hulpdiensten. Kristy regelde eten en drinken voor de beroepscollega's, trad op als gastvrouw van een delegatie uit zusterstad Sjanghai en pakte voorkomende werkzaamheden op. Van Lien: 'Voor collega's was het misschien minder zichtbaar wat Kristy deed, maar mij nam ze absoluut veel werk uit handen waardoor ik mij kon concentreren op het operationele werk en het strategische overleg dat elk uur plaatsvond.'

Hoewel Kristy door haar werkervaring een goede rol zou kunnen spelen bij het maken en onderhouden van politiewebsites, geeft ze vooralsnog de voorkeur aan het buitenwerk. 'Ik ben sinds september 2012 vrijwilliger en wil eerst op zo veel mogelijk locaties meedraaien voordat ik kies voor vaste taken.' Kristy werkt één tot twee dagen per maand. Ze verspreidde flyers, liep mee in het preventieteam zakkenrollers in winkelcentrum Alexandrium en hielp tijdens de marathon van Rotterdam de hele zondag in de meldkamer.

Toen ze nog geen vrijwilliger was, zag Kristy de politie op straat als 'dapper en bereikbaar'. Dat beeld heeft ze nog steeds, maar intern valt haar het een en ander op. 'De politie heeft een ouderwets hiërarchische structuur. Bij mijn werkgever PGGM worden ook beslissingen vanuit het management doorgevoerd, maar men staat erg open voor verbeteringen van onderop. Vaak worden beslissingen eerst besproken voordat ze worden doorgevoerd.' Voor zover ze daar na driekwart jaar kijkt op heeft, vindt ze dat het veranderingsproces bij de politie traag verloopt. 'Politie mensen staan zeker open voor praktijkervaringen van nieuwkomers. Het punt is alleen dat men intern ontvankelijker moet zijn voor suggesties van elkaar en van de werkvloer. Als ik bij PGGM een idee heb of als iets mij vertraagt bij het uitvoeren van mijn werkzaamheden, wordt daar onmiddellijk actie op ondernomen.'

Tijdens haar HTS-studie Elektrotechniek zocht Kristy de softwarekant op. Als afstudeerproject werkte ze bij ChipSoft mee aan de ontwikkeling van een patiëntenportaal, dat live is ingevoerd in het Westfriesgasthuis. Bij PGGM houdt ze zich bezig met het onderhoud en opzetten van nieuwe projecten op zowel intra- als internet. Desgevraagd heeft Kristy ideeën voor het PVRR Loket, de internetportaal voor politievrijwilligers in de Eenheid Rotterdam. 'Met blogposts zouden we als vrijwilligers makkelijker ervaringen kunnen uitwisselen en elkaar informeren. Bij acties van de flexpool zou een e-mailalert heel handig zijn, zodat je de site dan niet steeds zelf moet raadplegen om te zien of er een nieuwe actie is. Nog beter is een mobiele app. Wat technologie betreft heeft de politie nog iets in te halen.' <<

<< **'Men moet ontvankelijker zijn voor suggesties van elkaar en van de werkvloer'**

Cultuurverschil

Kristy's familie komt oorspronkelijk uit Hongkong. 'Binnen de Chinese cultuur is het doen van vrijwilligerswerk niet gebruikelijk. Men vraagt zich af waar je de tijd vandaan haalt en werken doe je in eerste instantie voor geld, is de gedachte. Mijn ouders spreken zich er niet zo over uit dat ik als volontair werk, maar mijn Nederlandse man en vrienden vinden het geweldig.'

Alert

Arjen is bedachtzaam en alert, ook als hij niet voor de politie aan het werk is. 'Als ik 's avonds een wandeling door mijn dorp maak, geef ik mijn ogen goed de kost. Zie ik iets op straat wat vreemd is, bijvoorbeeld een auto die langzaam rijdt met een bestuurder die gegevens noteert, dan spreek ik die persoon aan. Je bent als vrijwilliger nu eenmaal de ogen en oren van de politie, ook als je niet in uniform bent. Al zestien jaar doe ik het politiewerk met plezier. Eigenlijk ben ik er dolenthousiast over!'

Arjen Vonk (58)

‘Een wapen hoort erbij’

Surveillant in de Hoeksche Waard

59

Woont in Mijnsheerenland | Getrouwd, 2 zoons | Teamleider technisch onderhoud bij het waterschap Hollandse Delta | Houdt van zeilen en het politiewerk

Generatiekloof

De eerste jaren dat Arjen politiewerk deed, bestond er een generatiekloof tussen zijn lichterling en de oudere vrijwilligers (reservisten). ‘Mijn beginperiode als surveillant verliep daardoor moeizaam. Het had te maken met de wapendragende reservisten en de chef, die te maken kregen met de beperktere inzetbaarheid van nieuwe, niet-wapendragende vrijwilligers. Dat leverde spanningen op. Eén van de reservisten heeft zich vervolgens enorm ingezet om van alle vrijwilligers één team te maken, en dat is gelukt.’

Niet omdat hij vrijwilligerswerk zocht, maar omdat bevriende politiemensen zo aanstekelijk konden vertellen over hun vak, solliciteerde Arjen in 1996 naar de functie van surveillant. Samen met 23 vrijwilligers uit de regio Zuid-Holland-Zuid zat hij bij de eerste lichterling die na de invoering van de nieuwe Politiewet in 1993 aan de opleiding begon. ‘Een fikse tijd-investering naast mijn baan als teamleider technische dienst in een ziekenhuis. Om surveillant te worden moest ik – in tegenstelling tot de verkorte opleiding die er nu is – drie jaar uittrekken. Gelukkig kon het traject op ons verzoek worden bekort tot 2 jaar.’ Van de oorspronkelijke groep stapte een aantal tussentijds over naar de beroepsopleiding. Uiteindelijk bleef hij met slechts één collega over. ‘Bijzonder is dat die collega en ik afgelopen voorjaar allebei aan de vervolgoopleiding tot agent zijn begonnen.’

Ook die opleiding vraagt een aardige inspanning. Arjen volgt wekelijks één avond les op de Politieacademie en besteedt daarnaast ongeveer 8 uur aan het digitale leerplein. Daarnaast draait hij in het weekend een politiedienst. Volgens de planning duurt zijn opleiding tot juni 2014. ‘Waarom ik dit doe? Om mijn kennis te vergroten, mijn inzetbaarheid te verruimen en mijn geweldsuitrusting met een dienstwapen uit te breiden. Sinds de Nationale politie is de rang van surveillant voor beroepsagenten komen te vervallen. Hoewel er voor politievrijwilligers niets verandert en ik dus surveillant blijf, wil ik, om mijn inzetbaarheid zo ruim mogelijk te maken, de vervolgoopleiding afronden.’ Wat het dienstwapen betreft, vindt Arjen dat dit met het oog op het toegenomen geweld niet mag ontbreken en tot de basisuitrusting van een vrijwillige politieman behoort. Gelukkig heeft hij het dienstwapen in de afgelopen jaren nooit gemist.

‘Communicatie van de politie naar de burger kan beter’

Als leidinggevende bij een waterschap, ook een non-profit organisatie, vindt Arjen dat de communicatie van de politie naar de burger op sommige punten beter kan. ‘Burgers hebben er niet alleen recht op maar willen dat ook. Zo krijgt een eerste aangifte veel aandacht, maar schiet terugkoppeling er weleens bij in. Dat moeten we verbeteren.’ <<

Moeder zet crimineel achter tralies

...als vrijwilliger bij
Politie Rotterdam-Rijnmond

Meer weten?

www.vrijwilligerbijdepolitie.nl

PROFESSIONALISERING EN EXPERTISE

Aanzet tot vrijwilligersmanagement

Met de inrichting van een projectbureau Politievrijwilligers in Rotterdam kwam de werving en ondersteuning van burgervrijwilligers op een hoger plan. Naast vrijwillige ambtenaren van politie (voorheen reservisten) kwamen vanaf 2003 volontairs in beeld. In toenemende mate gaven zij vorm aan de sinds 1996 politiek geuite wens om de politieorganisatie te verrijken met specifieke kennis en ervaring vanuit de maatschappij. Een team Forensische Opsporing, preventieteam zakkenrollers, gastheerschap bij Intake, Service & Ondersteuning en de flexpool waren de eerste resultaten. Kroon op het Rotterdamse werk was de invoering in 2008 van de Impulsopleiding voor politieambtenaren; een unicum in Nederland.

Waar komt de naam volontair vandaan?

Al vanaf het einde van de zestiende eeuw werden vrijwilligers in krijgsdienst aangeduid als volontairs. In de negentiende eeuw werd de term 'volontair' ook gebruikt voor niet-militaire vrijwilligers, die ergens werkten – vaak onbezoldigd of tegen een loon dat lager lag dan normaal – zonder te zijn opgenomen in een normaal dienstverband. Tegenwoordig vinden we deze benaming alleen nog terug bij de politie.

Projectbureau

In 2001 werd op basis van het interne rapport 'Met kwaliteit naar kwantiteit' het projectbureau Vrijwillige Politie regio Rotterdam-Rijnmond opgericht. Dit bureau moest zorgen voor een groei in het aantal executieve vrijwilligers [vrijwillige ambtenaren van politie (VAP), die in uniform de straat op gaan] en volontairs (burgervrijwilligers die ondersteunende taken uitvoeren). Binnen vier jaar begon de werving van het projectbureau haar vruchten af te werpen. Het korps van de regio Rotterdam-Rijnmond, waar toen ongeveer 1,2 miljoen mensen woonden, bestond in 2005 uit 5.000 beroepskrachten, 116 politievrijwilligers en 19 volontairs. In augustus en november 2004 begonnen 6 respectievelijk 10 politievrijwilligers met hun opleiding, en in april 2005 nog eens 14.

Eind 2006 werd het projectbureau Vrijwillige Politie opgeheven omdat het aan haar doelstellingen had voldaan. Het beheer van de door het projectbureau Vrijwillige Politie aangetrokken vrijwilligers werd overgedragen aan de districten. Gedurende de eerste helft van 2007 werd al snel duidelijk dat het aantal vrijwilligers weer snel aan het dalen was door de vorm van opleiden en de grote diversiteit aan bejegening en behandeling in de districten. Dat is de reden dat er eind 2007 een nieuwe start is gemaakt met het projectbureau, onder de naam projectbureau Politievrijwilligers. Men streefde nu naar een aantal van 200 executieve vrijwilligers en 200 volontairs.

Gelijktijdig werd de Adviesraad voor de Vrijwillige Politie ingesteld, waarin prominente figuren uit bedrijfsleven, dienstverlening en wetenschap zitting hadden, onder wie Ries Jansen, burgemeester van Krimpen aan den IJssel, en Ton Dorresteyn, directeur van Blijdorp Zoo. Deze adviesraad zou tijdens de opstartfase van het vernieuwde projectbureau, tot 2009, een belangrijke adviesfunctie vervullen op het gebied van beleid en werving.

Volontair: politievrijwilliger zonder arbeidsrelatie

Behalve de vrijwillige ambtenaren van politie (VAP), die in uniform de straat op gaan, wordt de politie sinds het begin van deze eeuw ondersteund door vrijwilligers die burgerfuncties uitoefenen. Anders dan VAP'ers hebben zij geen arbeidsrelatie met de politie. Om hen te onderscheiden van de politievrijwilligers worden zij volontairs genoemd.

Politie Amsterdam-Amstelland begon in maart 2000 voor het eerst met het inzetten van volontairs. Dit als gevolg van het project Senioren en Veiligheid, waarbij vrijwilligers voorlichting hadden gegeven aan ouderen over criminaliteit. Het nut van burger-vrijwilligers bij de politie drong ook door tot de landelijke beleids-makers binnen de politie – in 2003 werd een toolkit ontwikkeld, die het voor politiekorpsen gemakkelijker moest maken om vrijwillige burgers in hun geledingen op te nemen. In die toolkit stond duidelijk aangegeven op welke manier volontairs ingezet konden worden ter ondersteuning van het politiebureau.

‘Volontairs kunnen een brug slaan naar specifieke groepen in de samenleving’

2004

Opleiding volontairs
technische recherche
van start

19 april 2005

13 volontairs bevoegd als
opsporingsambtenaar
forensisch onderzoek

De belangrijkste redenen om vrijwilligers binnen de organisatie op te nemen waren volgens de toolkit:

- *het invullen van taken vanuit de behoefte van de politie waar beroepskrachten niet aan toekwamen, zoals intake- en servicetaken;*
- *het verrichten van werkzaamheden vanuit de behoefte van de samenleving, bijvoorbeeld als 'ogen en oren in de wijk' om zodoende de veiligheid en leefbaarheid in wijken te vergroten;*
- *een brug slaan naar specifieke groepen in de samenleving, zoals allochtonen, jongeren, ouderen en gehandicapten.*

'Ook het werven van vrijwilligers voor de doorstroming naar reguliere functies is een mogelijke doelstelling. Het betrekken van vrijwilligers bij de politieorganisatie kan ook tot doel hebben het imago van de politie te verbeteren door burgers een kijkje in de keuken te gunnen,' aldus de toolkit.

Rotterdamse pilot

In Rotterdam-Rijnmond werden vrijwilligers ingezet om de technische recherche te assisteren – een unicum in Nederland. In 2004 begon de opleiding van 20 vrijwilligers, die zelfstandig sporenonderzoek zouden kunnen doen bij woning- en auto-inbraken en eenvoudige preventietips konden geven. De vrijwilligers, die na een cursus tot opsporingsambtenaar en een praktijkstage van drie maanden aan de slag konden onder leiding van een beroepsrechercheur, moesten het nodige werk uit handen nemen van de recherche, die daardoor meer aandacht kon besteden aan zwaardere zaken.

Na afronding van hun opleiding mochten de vrijwillige rechercheurs onder meer vinger- en voetafdrukken opnemen, foto's maken op de plaats van het misdrijf en sporen veiligstellen. Op 19 april 2005 waren de eerste dertien vrijwilligers voor forensisch onderzoek in het korps Rotterdam-Rijnmond klaar om aan de slag te gaan. Uiteindelijk moest de inzet van vrijwilligers bij de technische recherche ertoe leiden dat alle inbraken in Rotterdam-Rijnmond zouden worden onderzocht. Dit pilotproject 'Vrijwilligers bij de Forensische Opsporing' was dermate succesvol, dat het leidde tot het opstarten van een nieuwe pilot, waarbij vrijwilligers werden ingezet als gastheer of -vrouw bij Intake, Service & Ondersteuning (ISO).

Daarnaast zouden vrijwilligers voortaan ook logistieke en administratieve ondersteuning gaan bieden, maar deze uitbreiding in taken was niet het enige winstpunt van het project. Naar aanleiding van het eerste pilotproject deden de ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie met de bonden onderzoek naar het fenomeen 'vrijwilliger met buitengewone opsporingsbevoegdheid (BOA)' bij de politie. De conclusie van dit onderzoek uit 2008 was dat het een gewenste maatschappelijke ontwikkeling was waar mee door moest worden gegaan. Nog in 2008 werd de wetgeving aangepast, die in 2012 van kracht werd: voortaan zijn er niet alleen executieve politievrijwilligers, maar ook administratief-technische.

2006-2007

Projectbureau Vrijwillige
Politie opgeheven; begin
2007 herstart onder de naam
projectbureau
Politievrijwilligers

Landelijk tekort

Op landelijk niveau maakte een regeringsbesluit in 2006 het voor politievrijwilligers mogelijk om hogere rangen dan die van agent te bekleden. In de nota van toelichting op dit besluit werd aangegeven dat dit zou kunnen leiden tot het aanspreken van een grotere doelgroep bij de werving. Voortaan zouden politievrijwilligers niet alleen de rang van agent kunnen krijgen, maar ook die van hoofdagent, brigadier, inspecteur, hoofdinspecteur of commissaris.

Toch haperde, ondanks goede bedoelingen en veel optimisme, landelijk de toestroom van nieuwe vrijwilligers. In 2009 lieten gegevens over de voorafgaande 25 jaar een gestage daling zien in het aantal vrijwilligers. Dat jaar moesten de korpsen het doen met iets meer dan 1.500 executieve vrijwilligers, terwijl dat aantal 25 jaar eerder - ten tijde van de politiereservisten - nog op 6.000 lag. De Raad van Hoofdcommissarissen kon niet anders dan dit bevestigen en kwam met een mogelijke remedie, aldus *De Telegraaf*: 'De zogeheten expertgroep politievrijwilligers is met de minister in overleg om te kijken hoe deze daling kan worden gestopt. Gedacht wordt aan een verkorte opleiding. De politie zou graag 5.000 vrijwilligers hebben.' De expertgroep kwam tot deze conclusie doordat het korps Rotterdam-Rijnmond in 2007 dit probleem al had onderkend – daar ging in 2008 een pilot van start voor een verkorte opleiding.

Het tekort aan politievrijwilligers begon in de praktijk duidelijke sporen na te laten. Zo berichtte het *Algemeen Dagblad* in juni 2011 dat politiekorpsen minder verkeers- en alcoholcontroles hielden, vanwege het tekort aan vrijwilligers. Ook bij evenementen leverde dit tekort problemen op met de bezetting. Volgens de Algemeen Christelijke Politiebond (ACP) en de Landelijke Organisatie van Politie Vrijwilligers (LOPV) zou dit zelfs kunnen leiden tot gevaarlijke situaties voor agenten en burgers. ACP en LOPV weten de tekorten vooral aan de manier waarop korpsen vrijwilligers werven - in sommige korpsen werd zelfs helemaal niet meer geworven, terwijl slechts 1.600 van de 5.000 benodigde vrijwilligersfuncties waren ingevuld.

Prinsjesdag 2008: 60 jaar vrijwillige politie

In 2008 vierde de vrijwillige politie haar zestigjarig bestaan. Op Prinsjesdag werd dat jubileum op een bijzondere manier luister bijgezet. 178 vrijwilligers uit 17 korpsen leverden een actieve bijdrage aan de veiligheid in Den Haag. Deze ruime inzet van politievrijwilligers werd mogelijk gemaakt door de Landelijke Organisatie van Politie Vrijwilligers (LOPV) in samenwerking met de regiopolitie Haaglanden. Ook in andere jaren waren politievrijwilligers aanwezig bij de viering van Prinsjesdag. In de op Prinsjesdag 2008 door koningin Beatrix uitgesproken troonrede werd expliciet aandacht besteed aan de vrijwillige politie: 'Burgers kunnen ook zelf bijdragen aan een veilige leefomgeving. De regering zet zich onverminderd in voor een grotere rol van vrijwilligers bij brandweer en politie. Het vergroten van zelfredzaamheid van burgers en bedrijven bij crises en rampen krijgt bijzondere aandacht'.

2008
Pilot verkorte opleiding van start in Rotterdam-Rijnmond | Ahmed Aboutaleb
burgemeester van Rotterdam

2009
Uitreiking eerste 'Prof. Mr. Pieter van Vollenhoven Penning'

2010
Projectbureau Politievrijwilligers omgedoopt tot Bureau Politievrijwilligers

'Burgers kunnen ook zelf bijdragen aan een veilige leefomgeving'

Eerste uitreiking Van Vollenhovenpenning

In 2008 werd de eerste Mr. Pieter van Vollenhovenpenning geslagen. De munt is een blijk van waardering voor inzet op het gebied van veiligheid en maatschappelijke betrokkenheid. De eerste toekenning van de munt was aan alle politievrijwilligers ter gelegenheid van het 60-jarige bestaan van de vrijwillige politie in 2008. Voor de uitreiking waren zes politievrijwilligers uit het land uitgenodigd om de penning namens alle collega's in ontvangst te nemen, waaronder ook Jan-Wouter Vlot (op de foto 2e van links) uit de regio Zuid-Holland-Zuid. Zie ook het interview op pagina 22.

Tien procent

Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie had een idee om de tekorten aan te vullen, wat hij uit de doeken deed bij de opening van het academisch jaar van de Politieacademie in Apeldoorn in 2011. Hij wilde meer vrijwilligers trekken door vrijwilligerswerk bij de politie aantrekkelijker te maken: de opleiding tot vrijwillig ambtenaar van politie moest niet te lang duren, er moest zicht zijn op interessant werk en vrijwilligers moesten zich kunnen blijven ontwikkelen. Om te zorgen dat de gewenste uitbreiding daadwerkelijk zou worden gerealiseerd, stelde de minister een quotum in: bovenop de operationele sterkte van het korps moest tien procent vrijwilligers (vrijwillige ambtenaren van politie én volontairs) komen.

Het streven naar een specifiek aantal vrijwilligers was niet nieuw, maar wel nieuw was dat de politie nu zou worden verplicht om de door de minister opgelegde norm van tien procent te halen. In de Tweede Kamer werd sceptisch gereageerd. Met name GroenLinks, SP en D66 waren bang dat tekorten bij de beroeps politie zouden worden opgevuld door 'amateurs'. De minister bleef echter bij zijn voorstel

september 2011

Minister van Justitie normeert aantal politievrijwilligers op 10% boven de korpssterkte

september 2012

Eerste vrijwilligers uit Zuid-Holland-Zuid naar de Impulsopleiding

en verzekerde dat het niet de bedoeling was om vrijwilligers in te zetten ter vervanging van beroepsopliedmensen, maar alleen ter aanvulling. Om de norm van tien procent te halen, moeten er in 2015 in Nederland 5.000 politievrijwilligers zijn (toen de norm werd aangekondigd waren dat er nog 2.300).

Team Vrijwilligers en Volontairs

Sinds januari 2013 zijn de verschillende politieregio's in Nederland opgegaan in de Nationale politie. De 25 regio's die bij de reorganisatie in 1993 waren ingesteld, zijn herverdeeld in 10 nieuwe gebiedseenheden, waarbij Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid zijn samengevoegd tot de Eenheid Rotterdam. Voor de politievrijwilligers van de twee voormalige regio's betekende dit een toename in (streef)aan-tal tot 654 vrijwilligers in 2015 en dat de aansturing en belangenbehartiging van beide groepen zou moeten samenvloeien. Centraal punt werd het Rotterdamse projectbureau Politievrijwilligers, dat in 2010 was herbenoemd tot Bureau Politievrijwilligers en per 1 januari 2013 werd omgedoopt in Team Vrijwilligers en Volontairs (TVV). Gezien de taakstelling in aantal zal de aandacht van het TVV vooral uitgaan naar de ontwikkeling van een eenduidig vrijwilligersbeleid. Het TVV, dat begin 2013 bestond uit elf vaste medewerkers en twaalf volontairs onder leiding van projectleider Tom van Asperen, zal daarvoor worden uitgebreid.

Werving van meer vrijwillige ambtenaren van politie en volontairs betekent dat het TVV zich in toenemende mate zal bezighouden met de professionalisering van alle zaken rond de vrijwilligers, zoals het bewerkstelligen van efficiëntere zorg voor en aansturing van deze speciale groep burgers, en het verder onder de aandacht brengen van de verschillende capaciteiten en mogelijkheden voor inzet van vrijwilligers bij het beroepskorps. Ook het aanjagen van burgerparticipatie staat op de agenda.

Voor wat betreft de inzet van volontairs heeft het TVV nog veel pionierswerk te doen. Is de inzet van vrijwillige ambtenaren van politie onderhand breed bekend en gedragen, het inzetten

Marktpreventieteam

Volontairs in Rotterdam spelen al een aantal jaren een belangrijke rol in het preventieteam zakkenrollers. Daarbij surveilleren ze in herkenbare kleding op de markt en waarschuwen burgers tegen zakkenrollers. Ook houden ze een oogje in het zeil – als er iets gebeurt, kunnen ze hun geüniformeerde collega's inschakelen.

Flexpool

Het Bureau Politievrijwilligers startte in 2011 met de zogenaamde flexpool. Dit is een groep vrijwillige ambtenaren van politie en volontairs zonder vaste werkplek die beroepscollega's op verzoek ondersteunen bij uiteenlopende activiteiten zoals alcoholcontroles, buurtonderzoek, administratieve en facilitaire ondersteuning en jaarlijkse evenementen als de marathon van Rotterdam. In april 2013 namen 82 vrijwillige ambtenaren van politie en 107 volontairs deel aan de flexpool.

2011

Start flexpool in Rotterdam-Rijnmond

2012

Wetsaanpassing voor administratief-technische politievrijwilligers

1 januari 2013

Nationale Politie | Regio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid samengevoegd tot Eenheid Rotterdam | Bureau Politievrijwilligers omgedoopt in Team Vrijwilligers en Volontairs

van vrijwilligers daarentegen is bij menig beroepscollega nog niet bekend of vanzelfsprekend. Binnen de politieorganisatie moeten taken en werkzaamheden worden geboden die voor vrijwilligers met hun specifieke kwaliteiten aantrekkelijk en zinvol zijn om te vervullen. Het vereist nog veel bewustwording om vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen.

Daarnaast moet verdringing van arbeid worden voorkomen. Om die reden buigt het Centraal Georganiseerd Overleg, het tweewekelijkse overleg tussen politiebonden en het ministerie van Veiligheid en Justitie, zich sinds begin 2013 over een goede afbakening van taken van burgervrijwilligers bij de politie.

Verkorte opleiding

In januari 2008 startte in de regio Rotterdam-Rijnmond een pilot voor de zogenaamde Impulsopleiding voor politievrijwilligers. In plaats van een driejarige opleiding te volgen, konden aspirant-vrijwilligers voortaan in een intensieve opleiding van vier weken de benodigde basisvaardigheden leren, gevolgd door een verdere verdieping in wet- en regelgeving via een digitaal leerplein.

Negen van de geïnteresseerden kwamen door de selectie en startten met de verkorte politieopleiding, maar omdat er nog geen examens waren ontwikkeld liep de opleiding ongeveer een half jaar vertraging op. Van de negen studenten voltooiden acht de opleiding; één stroomde door naar de reguliere opleiding van de Politieacademie. Ook na de eerste lichting bleek de Impulsopleiding succesvol – sindsdien startte elk jaar een opleidingsklas. In september 2012 meldden twaalf personen zich ervoor aan – waaronder voor het eerst twee studenten uit de regio Zuid-Holland-Zuid.

De basisopleiding, die van de student een pittige investering vraagt, duurt vier weken. Daarna volgen

nog een aantal modules, die deels digitaal kunnen worden gevolgd. De totale opleiding duurt ongeveer één tot anderhalf jaar, waarna een aanstelling volgt tot surveillant. Wie daarna verder wil leren, kan een aanvullende opleiding volgen om nog ruimer inzetbaar te zijn. Deze vervolgopleiding tot vuurwapendragend agent kwam tot stand door samenwerking met de Politieacademie en het Politie Vormingscentrum SPV. Tijdens deze opleiding krijgen studenten gedurende ruim een jaar één avond per week les en daarnaast leren ze verder via een digitaal leerplein.

In de loop van 2013 neemt de Politieacademie het stokje over van de Eenheid Rotterdam, met een nieuwe 'Basisopleiding Vrijwillige Ambtenaar van Politie' tot surveillant. Op 21 mei 2013 is éénmalig een tussenvorm van de oude opleiding gestart met tien studenten. De vier aaneengesloten weken aan het begin van de opleiding zijn losgelaten. De lessen vinden plaats op een doordeweekse avond en op zaterdag. Ook op deze manier is het mogelijk de opleiding in anderhalf jaar succesvol af te ronden.

1 november 2013

Bureau Reservepolitie Rotterdam 65 jaar geleden in gebruik genomen

2015

654 of meer politievrijwilligers in de Eenheid Rotterdam

Werving van politievrijwilligers door twee leden van het Team Vrijwilligers en Volontairs

Meer weten over de politievrijwilliger

Over de geschiedenis van de vrijwillige politie

- › Biesheuvel, A.J., *Reservepolitie: 1948-1985* (1985)
- › Grannetia, J.J., *10 jaar korps vrijwillige politie*, Amsterdam 1956
- › Kruijmel, J.P. en E.A.M. Vermathen, *Gouden koorden: Reserve- en vrijwillige politie 1948-1998*, Apeldoorn 2000

Over de geschiedenis van de Rotterdamse politie

- › Jong, H. de, *Zes eeuwen politie 1340-1940*
- › Manneke, Nelleke, *Korps zonder kapsones: Geschiedenis van de Rotterdamse gemeentepolitie 1340-1993*, Bussum 1993
- › Riet, Frank van, *Handhaven onder de nieuwe orde: De politieke geschiedenis van de Rotterdamse politie tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Zaltbommel 2008

Over de geschiedenis van de politie in Nederland

- › Fijnaut, Cyrille, *De geschiedenis van de Nederlandse politie*, Amsterdam 2007

Overige bronnen voor tekst- en beeldmateriaal

- › Gemeentearchief Rotterdam
- › Historische Collectie Eenheid Rotterdam
- › Nationaal Archief, Den Haag
- › Nederlands Politiemuseum, Apeldoorn
- › VP-Journaal (tijdschrift van de LOPV)

De makers van dit boek juichen het toe als u het aan geïnteresseerden laat zien en lezen. Hoe meer mensen kennismaken met het vrijwilligerswerk bij de politie, des te beter.

Interesse om vrijwillig ambtenaar van politie of volontair te worden? Kijk op www.kombijdepolitie.nl

POLITIE
VRIJWILLIGER

POLITIE

Tijdens een verkeerscontrole zoals hier rond de Meent in Rotterdam werken reguliere politie en vrijwilligers eendrachtig samen

Colofon

Deze uitgave is een initiatief van het Team Vrijwilligers en Volontairs Eenheid Rotterdam® (2013)

REDACTIE EN EINDREDACTIE |

Jan Jacob Mekes onderzocht en beschreef de geschiedenis van de politievrijwilliger. Micheline van Neste verzorgde de interviews en de productie. Beiden zijn vrijwillig bij het Team Vrijwilligers en Volontairs.

ONTWERP | Jantien Methorst, Rotterdam

DRUK | Drukkerij De Maasstad

FOTOGRAFIE VOOROMSLAG EN INTERVIEWS (M.U.V. P. 46-47) | Arthur van der Vlies

BEELDMATERIAAL HISTORISCHE TEKST (B FOTO BOVEN / O FOTO ONDER) |

Art of Branding, Rotterdam | p. 60, 63, 65 (o)

Bestuursdienst Gemeente Rotterdam | binnenzijde vooromslag

Collectie Stadsarchief Rotterdam | p. 7 (b), 9 (b), 11 (b), 19 (o), 24, 26, 32, 33 (b), 40

Ed Koorengevel | p. 4, 46, 70

Jan-Wouter Vlot | p. 65 (b)

Klaas Blokland | p. 55 (o)

Knut Winkelman | p. 64

Nederlands Politie museum, Apeldoorn | p. 18 (b), 41

Stafdienst Kabinet & Protocol Politie Eenheid Rotterdam | p. 47

Team Vrijwilligers en Volontairs | p. 7 (o), 66, 68

Historische Collectie Politie Eenheid Rotterdam | overig beeld

MET DANK AAN |

Ahmed Aboutaleb, Bianca van Arendonk-van Doorne, Kristy Au, Klaas Blokland, Ron Bohnen, Leo Coppens, Connie van Eijbergen, Harm Esschendal, Mels Gloudie, Ton Heesen, Mirjam Hoogmoed, Marijke van der Kamp-Weergang, Jacqueliën van der Kloos, Frans Kraaijenbrink, Frank Paauw, Marc Sanders, Jan-Wouter Vlot, Arjen Vonk, Hans van Wamelen, Oguz Yilmaz.

